

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

***Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)***

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:811:008:165(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с-г наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Резнік В.Г., старш. викладач.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Ad linguas et culturas per cognitionem (до мов і культур через пізнання): матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 41 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

МАРИНЕНКО М.О., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **ЗЕЛІНСЬКА В.А.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

СУТНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «ХВОРОБА ТВАРИН» В РОЗРІЗІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ В СФЕРІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

В роботі розглянуто особливості формування лексико семантичного поля «хвороба тварин» в англійській мові в контексті підготовки висококваліфікованого фахівця в сфері ветеринарної медицини і наголошується важливість розуміння вживання та перекладу англійських фахових медичних термінів.

Ключові слова: ветеринарна медицина, лексико-семантичне поле, лексичний склад, хвороба тварин

Мова – це невід’ємна складова існування будь якого суспільства, за допомогою якої люди як члени соціальної групи та учасники її культури виражають себе, а також передають та отримують інформацію. Функції мови включають комунікацію, вираження ідентичності, гру, творче самовираження та емоційну розрядку. Мова -це живий організм, який вбирає в себе всі зміни, що відбуваються в суспільстві та відображає спосіб існування мислення. Саме тому дослідженню лексичного складу мови завжди надається таке велике значення, оскільки воно дає змогу глибше зрозуміти взаємозв’язок мови з культурою та світоглядом її носіїв. Семантичне поле, як об’єкт вивчення, не втрачає своєї актуальності, адже семантичні та структурно-семантичні зв’язки між словами відображають значущі для людини та суспільства поняття, взаємини з навколишнім світом, предметами та явищами — як реальними, так і уявними. Через семантичні об’єднання лексики розкриваються особливості національного світосприйняття, формуються унікальні моделі розуміння світу та самосвідомості. Особливої уваги заслуговує аналіз лексики певних тематичних груп — зокрема, медичної, — що викликає зацікавленість у багатьох знаних мовознавців, таких як Л. А. Лисенко, А. О. Білецький, О. Д. Пономарев, М. М. Покровський, О. І. Смирницький, О. О. Потєбня, В. В. Виноградов, І. Серєзневський та інші. У мовознавстві термін «поле» набув чіткого наукового змісту після того, як його запропонував Й. Трір для позначення специфічного структурованого «лексико-семантичного простору» За його концепцією, «поле» — це сукупність мовних одиниць, переважно лексичних, об’єднаних за спільністю значення або, подекуди, за формальними ознаками. Такі об’єднання відображають когнітивну, зорову чи функціональну схожість явищ, які ці одиниці позначають. Отже, кожна лексема в мові належить до певного лексико-семантичного поля, а часто — навіть до кількох одночасно.

Трір трактував мову певного історичного періоду як відносно замкнену і сталісну систему, де лексичні значення формуються не ізольовано, а у взаємозв’язку з іншими, семантично суміжними словами. Згідно з його підходом, мовна система складається з двох типів полів — понятійних і словесних. Понятійне поле репрезентує структуру певної концептуальної сфери або низки понять, які існують у мовній свідомості, однак не мають у мові чітко окресленої зовнішньої форми. Значення слова, за Тріром, розкривається лише в межах цілого поля.

Для майбутнього фахівця в сфері ветеринарної медицини особливий інтерес становлять лексико-семантичні та термінологічні поля слів «хвороба тварин» в англійській мові, адже англійська – мова міжнародного спілкування і є важливим ланцюгом в отриманні інформації та передачі професійних знань. Лексико-семантичним аналізом саме англійської медичної та ветеринарної термінології займалися у своїх роботах такі науковці як Цвид-Гром О.П., Марчук В.В, Кучренко І., Микитенко П. Зокрема Цвид-Гром О.П.[1] в своїй роботі стверджує, що термінологічне поле «хвороби тварин» можна охарактеризувати як впорядковану систему професійних номінацій, що функціонують у сфері ветеринарної медицини. Воно слугує інструментом для отримання, збереження та передачі

спеціалізованих знань, необхідних фахівцям галузі, й охоплює лексичні одиниці, які позначають хвороби тварин. З огляду на етимологічний склад, англомовне лексико-семантичне поле «хвороби тварин» має таку структуру:

1. близько 54% термінів запозичено з класичних мов — латинської та грецької;
2. 41% — це національні англійські терміни;
3. ще 5% становлять запозичення з європейських мов.

Історично англійська ветеринарна термінологія розвивалася з класичних джерел і досягла розквіту в епоху Просвітництва, коли багато неокласичних термінів були створені з використанням латинських і грецьких коренів. Наприклад, псевдокоров'яча віспа (від *pseudes* - несправжній + коров'яча віспа) і псевдорабіс (від *pseudes* - несправжній + коров'яча віспа) слідує цій схемі. Засновником медичної й ветеринарної термінології вважається Гіппократ. Саме він започаткував багато термінів, що збереглися донині. Наприклад, поширене сьогодні слово «*carcinoma*» (від лат. *cancer* — «рак», «краб»), яке й досі використовується для позначення ракових захворювань, уперше було введено саме ним.

Сучасний фахівець ветеринарного напрямку має володіти англійською ветеринарною термінологією для точного розуміння наукових текстів та ефективної міжкультурної комунікації з фахівцями інших країн. Ветеринарні терміни утворюють окремий лексичний шар, що характеризується специфічними структурними, семантичними та стилістичними особливостями, які відрізняють їх від загальноживованої лексики.

Ветеринарну термінологію можна згрупувати в три основні категорії: анатомічна (на позначення органів і функцій), клінічна (на позначення хвороб, симптомів і патологічних станів) та фармацевтична (на позначення ліків).[2] Найчастіше вживані терміни стосуються хвороб, методів лікування та діагностики, що відображає розвиток медичних технологій і нових підгалузей.

На сучасному етапі багато класичних запозичень вбудовані в англійську мову, вони зберігають фонетичні та структурні сліди свого походження. Європейські запозичення, особливо з французької мови, як вже було згадано, становлять невелику частину і включають такі терміни, як *tic*, *shock* та *ergotism*. Цей вплив пов'язаний із розвитком французької медичної освіти у 19 столітті.

Цікаво, що національні (рідна англійська) терміни становлять 41% лексики хвороб тварин, що вказує на тенденцію до англіцизації назв у цій галузі.

Рожков Ю.Г. у своїй праці зазначає [3], що значна частина англомовної ветеринарної термінології, пов'язаної з хворобами тварин, представлена епонімами — термінами, утвореними від власних імен. Такі терміни зазвичай увіковічують імена дослідників, які вперше описали чи виявили певні захворювання, і відображають науковий розвиток ветеринарної медицини. Прикладами таких назв є: *хвороба Ауескі*, *хвороба Барлоу*, *хвороба Чагаса*, *різдвяна хвороба*, *хвороба Марека*.

Деякі назви захворювань походять від географічних місць, де їх було вперше виявлено, наприклад: *східний енцефаломієліт коней*, *наїробійська хвороба овець*, *нюкаслська хвороба*. Нові епоніми й надалі з'являються у зв'язку з науковими відкриттями. Так, у 2011 році було описано нове вірусне захворювання великої рогатої худоби — *хворобу Шмалленберг*, яка отримала назву від німецького міста, де її вперше зафіксували.[3]

Значна кількість ветеринарних термінів також містять назви тварин, які хворіють (*губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби*, *свиняча дизентерія*, *свинячий грип*), або ж частину тіла, яка уражається хворобою (*ящура*, *синій язик*), що вказує на характерні симптоми.

Розвиток лексико-семантичних полів у ветеринарній англійській термінології відображає історичну еволюцію галузі й формується під впливом як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних факторів. До внутрішніх (лінгвістичних) факторів належать зміни в структурі слова, його значенні та вживанні, тоді як зовнішні фактори стосуються реальних

змін у світі — наукових відкриттів, нових підходів у ветеринарній практиці тощо.

Основні тенденції, які визначають мовну динаміку, включають: системну організацію та взаємозалежність мовних елементів; розширення й збагачення словникового складу; прагнення до спрощення й ефективності (наприклад, використання аббревіатур); баланс між інтеграцією та диференціацією термінів; перевага надається виразним і емоційно забарвленим формам; утворення нових термінів за аналогією.

Отже, різноманітність, численність і специфіка термінологічних одиниць англomовного лексико-семантичного поля «хвороби тварин» як об'єкт дослідження викликає величезний інтерес і вимагає його вивчення в когнітивному ракурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цвид-Гром О.П., Марчук В.В., Рейда О.А., Івлева К.С. Особливості формування термінологічного поля «хвороби тварин» в англійській мові. Закарпатські філологічні студії. 2021. Вип. 18. С. 225-228. DOI:[10.32782/tps2663-4880/2021.18.41](https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.18.41)
2. Микитенко П., Кучеренко І. Лексико-семантичний аналіз англійської медичної термінології з використанням електронних таблиць. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2021. 2 (14). С. 129–143. DOI:[10.31865/2414-9292.14.2021.236888](https://doi.org/10.31865/2414-9292.14.2021.236888)
3. Рожков Ю.Г. Вербалізація хвороб тварин засобами англійської мови: лінгвокогнітивний і структурно-семантичний аспекти: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2021. 224 с.

УДК 811.61'36'373

МАРТИНЕНКО О.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ЦВИД-ГРОМ О.П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СІМ'Я АВСТРОНЕЗІЙСЬКИХ МОВ: ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Тези присвячені дослідженню австронезійських мов як окремій мовній сім'ї. Розглядаються ключові структурні, граматичні та лексичні риси австронезійських мов, а також їх фонологічні особливості, що визначають їхню унікальність. Зокрема, звертається увага на вплив інших культур і мов на еволюцію австронезійських мов і їх роль у сучасному світі.

Ключові слова: австронезійські мови, походження мов, граматики, лексика, фонологія, типологічні риси, мовознавство.

У світі існує велика кількість мов, які класифікуються у мовні сім'ї — групи споріднених мов, що походять від спільної прамови. Найбільшими з них є індоєвропейська, нігеро-конголезька, китайсько-тибетська та австронезійська. Зазвичай, найбільш поширеною й дослідженою вважається індоєвропейська сім'я, проте інші мовні родини також заслуговують на увагу. Австронезійська сім'я — одна із найдивовижніших груп мов, яка бере свій початок ще близько 3000 року до нашої ери. Австронезійські мови — одна з найбільших мовних родин, що налічує понад 1200 мов, і привертає увагу дослідників завдяки своїй широкій географії — від Мадагаскару до островів Тихого океану, від Тайваню до Нової Зеландії.

Не зважаючи на значну географічну розкиданість, ці мови виявляють спільні структурні риси, що дозволяє говорити про їхню типологічну спорідненість. Як відомо, розвиток австронезійських мов розпочався ще до нашої ери, але їхнє вивчення почалося лише у XVII столітті — під час перших європейських колоніальних експедицій до Індонезії, Філіппін, Мадагаскару та інших регіонів Південно-Східної Азії й Океанії. Перші спостереження за мовами цієї групи здійснювали голландські та іспанські місіонери й дослідники. Ця мовна родина налічує понад 380 мільйонів носіїв по всьому світу на сьогоднішній день, однак ця кількість розподілена нерівномірно. Серед найпоширеніших мов можна виділити:

- Індонезійську — близько 200 мільйонів носіїв (включаючи другу мову);

- Яванську – близько 90 мільйонів;
- Тагальську (філіппінську) – понад 28 мільйонів носіїв, а також значна кількість тих, хто використовує її як другу мову;
- Сунданську – приблизно 40 мільйонів;
- Малагасійську (мова Мадагаскару) – близько 25 мільйонів.

Крім основних мов, існує велика кількість діалектів, розкиданих по численних островах Мікронезії, Полінезії та Меланезії.

Лексика австронезійських мов є дуже різноманітною через тісний контакт з різними мовами (арабська, португальська, індійські мови, голландська, іспанська) та культурами впродовж століть. Торговельні відносини з лідируючими країнами збагатили лексику сільськогосподарської культури, торгівлі, риболовлі.

Алфавіти також змінювалися залежно від впливу інших культур: індонезійська (малайська) мова використовувала арабське письмо (під впливом ісламської культури Індонезії), і в 1945 році, після проголошення незалежності Індонезії як суверенної держави, перейшла на латинський алфавіт.

Філіппінська мова також мала свій алфавіт, але колонізація з боку Іспанії (1565-1898), а також її культура, вплинули на перехід населення Філіппін до латинського алфавіту. З типологічного погляду, австронезійські мови мають низку спільних характеристик. Однією з них є типовий порядок слів у реченні – SVO (підмет – присудок – додаток), подібно до англійської чи іспанської мов. Проте в деяких мовах цієї родини можливі й інші порядки залежно від синтаксичних або прагматичних умов.

Багато австронезійських мов не мають граматичних відмінків, натомість використовують частки, порядок слів або контекстуальні вказівки, щоб виразити граматичні відношення. Ще однією цікавою рисою є спосіб творення множини. У багатьох мовах цієї родини множина утворюється редуплікацією, тобто повторенням слова. Наприклад, в індонезійській мові *anak* означає «дитина», а *anak-anak* – «діти».

Щодо фонології, більшість австронезійських мов мають досить просту фонологічну систему. Зазвичай у цих мовах в середньому 20 приголосних і 5 голосних звуків. Це робить вимову відносно простою для вивчення, оскільки кожен звук часто має одну конкретну артикуляцію. Однак варто зазначити, що деякі мови родини можуть мати додаткові фонemi, зокрема виявляти особливості тональності або використовувати носові голосні.

Також варто зазначити, що багато мов австронезійської родини мають субморфеми – найменші значущі одиниці, які не можна визначити через контраст між словами, але вони мають стійке асоціювання звуку й значення. Наприклад, у Малайській мові багато двоскладових слів закінчуються на «-*pit*», і більшість з них має значення, пов'язані з тиском між поверхнями, як у «*capit*» (щипці) чи «*garit*» (затиск).

Таким чином, австронезійські мови, незважаючи на свою велику географічну розкиданість, мають спільні структурні та фонологічні риси, що дозволяють їх класифікувати в одну родину. Особливості їхнього словотворення, порядок слів у реченні, а також фонетична система свідчать про глибокі зв'язки між мовами цього великого мовного комплексу. Додатково, лексичні запозичення від інших культур і мов, таких як арабська, португальська та інші, також додають багатства та різноманіття цій групі. Вивчення цих мов дозволяє глибше зрозуміти не тільки їхню еволюцію, але й взаємодію між культурами, що сформували ці мови протягом століть.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Austronesian languages. Origin, History, Language Map, & Facts. Britannica. URL:<https://surl.li/oixliz> (дата звернення: 10.04.2024).
2. The Austronesians: historical and comparative perspectives. viii, 359 p. URL:<https://surl.li/vrcxjr> (дата звернення: 10.04.2024).
3. Австронезійські мови. Вікіпедія. URL:<https://surl.li/isewof> (дата звернення: 10.04.2024).

СТЕПЕНКО Д.І., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – ЦВИД-ГРОМ О.П., канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛЕКСИЧНІ ПОЛОНІЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У тезах акцентовано увагу на лексичних запозиченнях в українській мові, зокрема полонізмах. Доведено, що полонізми відображають історичну взаємодію двох народів та їх мовно-культурний зв'язок.

Ключові слова: лексика, полонізми, українська мова, запозичення.

Полонізми – це слова або мовні звороти, запозичені з польської мови чи такі, що зазнали польського впливу. Їх поява в українській мові зумовлена багатовіковими історичними, культурними та соціальними контактами українців із поляками, особливо в період, коли значна частина українських земель була під владою Речі Посполитої.

Полонізми проникли в інші мови, найчастіше сусідні, як-от німецька, чеська та російська. У цих мовах вони часто стосуються польських реалій, наприклад: «гетьман», «злотий», «сейм», «пан». Однак у мовах народів, що історично були частиною Речі Посполитої, як-от українська та білоруська, полонізми глибоко інтегровані в повсякденну й літературну лексику.

Польська мова істотно вплинула на розвиток української лексики, особливо в період історичної належності українських земель до Польщі. За деякими підрахунками, в українській мові є до 1 700 полонізмів. Деякі з них мають праслов'янське походження, зберігши первісне значення, як "міць" чи "скроня", інші змінилися в польській мові й прийшли в українську вже в новому вигляді.

➤ Полонізми – це запозичення з польської мови, що з'явилися в українській через тривалі культурні, політичні та економічні контакти з Польщею.

➤ Інтенсивне запозичення почалося після Люблінської унії 1569 року, коли українські землі увійшли до складу Речі Посполитої.

➤ Польська мова стала важливою в адміністрації, судочинстві та культурі, що призвело до появи полонізмів у різних сферах життя: побуті, суспільних відносинах, архітектурі, юриспруденції.

➤ Найбільш активний період запозичення тривав з XVI до XVIII століття [1].

Польська мова належить до західнослов'янської групи, тоді як українська – до східнослов'янської. Хоча вони мають спільні корені, ці мови помітно відрізняються фонетикою та граматику. Польську вирізняють шиплячі звуки (*sz*, *cz*, *ś*, *ć*) та специфічні носові голосні (*ą*, *ę*), чого немає в українській.

Деякі полонізми, майже повністю зберегли свій польський вигляд, інші – адаптувалися до українських мовних норм. Порівнюючи, можна побачити паралелі між цими словами.

Шляхтич (szlachcic) – представник дворянського стану.

Фіранка (firanka) – завіса, штора.

Гречний (grzeczny) – ввічливий, вихований.

Майстерня (majsternia) – місце роботи майстра.

Батіг (batog) – знаряддя для покарання.

Рушник (ręcznik) – тканина для витирання рук і обличчя.

Жаба (żaba) – родина земноводних ряду безхвості.

Кава (kawa) – напій із зерен кавового дерева.

В українській мові існує чимало кальок, створених за зразком польських слів. Вони стали частиною української термінології, часто відтворюючи польські вирази з використанням українських коренів. Наприклад, слово «виклад» походить від польського «*wykład*», яке перекладається як лекція, а «внесок» – з польського «*wniosek*», що означає

внесок або висновок. Такі слова, як «тривога», "відданий", "поміркований" та багато інших, теж є кальками польських виразів, які відображають значення з польської, іноді маючи іноземне походження, яке пройшло через польську мову.

Полонізми допомогли збагатити українську мову, особливо в науковій і технічній термінології. Проте їхній вплив був обмеженим у народній мові, більше поширюючись серед освічених верств. Наприкінці ХХ – початку ХХІ століття почалося відновлення забутих полонізмів як альтернатива русизмам. Однак визначити полонізми буває непросто, оскільки схожість між словами в українській та польській мовах не завжди вказує на запозичення. Багато лексичних збігів мають спільне праслов'янське походження, тому не можуть вважатися полонізмами (наприклад, назви місяців *лютий, квітень, серпень, листопад, грудень*, які схожі з польськими (*luty, kwiecień, sierpień, listopad, grudzień*)).

Існують певні ознаки, що свідчать про польське походження:

- Фонетичні:
  - ✓ неповноголосні сполучення *trot, thut* (*крот, стокротка*)
  - ✓ сполучення -дз- (*дзьоб*)
  - ✓ наявність звуку [g] «г» (*агрус, танок, грати, гудзик*)
- Словотвірні:
  - ✓ наголошений суфікс -ов(ий) (*безтермінóвий, вагонóвий, шаблѐнóвий*)
  - ✓ суфікс -іст(а)/-ист(а) (*баліста, басиста, органіста, цимбаліста*)
  - ✓ суфікс -ця на позначення особи переважно чоловічої статі (*дора́дця, радця́*)
  - ✓ суфікс -іськ(о) / -иск(о) замість -іще, -ище (*станови́сько*)
  - ✓ префікс «за-» – зі значенням досягнення результату (*заадресува́ти, запрода́ти, зателефонува́ти*)
- Морфологічні:
  - ✓ жіночий рід низки галіцизмів - замість чоловічого при запозиченні через російську (*гру́па, діагно́за, е́кзекути́ва, елі́пса, жаке́та, консо́ля*)
  - ✓ поширене закінчення «-а» іменників чоловічого роду (*баси́ста, ідіо́та, цимба́листа*)
  - ✓ нульове закінчення іменників, які мають закінчення «-а» у разі запозичення через російську мову (*дія́дем, монопо́ль, теоре́м, цита́т*) [1].

Слова з інших мов, які увійшли до української мови через польське посередництво, – це лексичні запозичення, що спочатку були засвоєні польською мовою з інших європейських мов, таких як німецька, латинська, французька, а потім, завдяки тісним історичним і культурним зв'язкам, проникли в українську. Польська мова стала свого роду мостом для таких слів, збагачуючи українську лексику, особливо в сферах науки, техніки, адміністративної термінології та повсякденного життя. Наприклад:

З латинської:

- мета < д.-пол. *meta, met* < лат. *mēta* («ціль, кінцевий пункт»)
- пігулка < *pigulka* < лат. *pilula*
- сєнс < *sens* < лат. *sēnsus* («почуття, свідомість, розум, значення, зміст, думка»)
- таблиця < *tablica* < нар.-лат. *tabla* («дошка, таблиця») < лат. *tabula*

з італійської:

- карета < *kareta* < італ. *Carretta*
- ковдра < *koldra* < італ. *coltra* («покриття, покривало»)
- палац < *palac* < італ. *Palazzo*

з німецької:

- альтана < *altana* < нім. *Altan* («балкон») < італ. *altana* («тераса на даху»);
- будинок < *budynek* < сер.-в.-нім. **būding* («будівництво»);
- Решта < *reszt* < нім. *Rest* < фр. *reste*, або італ. *Resto* < лат. *Restum* («те, що залишилося»);

- смалець < *smalec* < нім. *Schmalz*

з французької:

- валіза < *waliza* < фр. *valise* («валіза, сумка»)
- краватка < *krawat, krawatka* < фр. *cravate*;
- парасоля < *parasol* < фр. *parasol* [2]

Отже, полонізми в українській мові – це не просто сліди польського впливу, а цілий пласт, що збагатив її лексично та стилістично. Вони відображають історичну взаємодію двох народів та їхню культурну співпрацю. Така мовна взаємопроникність робить українську мову не тільки цікавішою, але й багатшою, підкреслюючи її зв'язок із західнослов'янським світом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Огієнко І. Нариси з історії української мови: система українського правопису. Варшава, 1927. 216 с.
2. Ткаченко О.Б. Полонізм. Українська мова: Енциклопедія. К., 2000. 466 с.

UDC 639.37:597.2/5

ШИБЕЦЬКИЙ І.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

INNOVATION OF BEER TECHNOLOGY

Коротко описано, що таке пиво і представлені деякі інноваційні технології, що використовуються в Європі та Сполучених Штатах Америки. Розглянуто перспективи використання цих тенденцій у нашій країні.

Ключові слова: технологія пива, інновації, алкогольний напій, новітні розробки, харчові технології.

Beer is an alcoholic drink made by brewing and fermenting starches derived from cereal grains — most often malted barley, though other grains like wheat, corn, rice, and oats can also be used. The grains are mashed to break down their starches into sugars, which then dissolve in water to create a liquid called wort. Fermentation of the wort by yeast produces ethanol and carbonation in the beer. Beer is among the oldest alcoholic beverages in the world, the most commonly consumed, and ranks as the third most popular drink globally, following by water and tea.

Despite the fact that beer is an ancient beverage enjoyed by our ancestors, the latest developments in beer production technology are being introduced to improve the quality of this amazing drink [2, с. 13].

A significant trend in brewing is the application of biotechnology to create new yeast strains. These genetically engineered yeasts enable the production of beers with distinctive flavor profiles and enhance fermentation efficiency. Moreover, cutting-edge analytical chemistry techniques allow brewers to closely monitor and fine-tune the beer's chemical composition in real time, ensuring consistent quality throughout the process.

Automated fermentation systems are among the most widely used technologies in the beer industry, providing precise control over temperature and fermentation conditions. These systems enhance product consistency, boost energy efficiency, and help minimize waste.

Sustainability has emerged as a key priority in the brewing industry, driving the advancement of environmentally friendly technologies. Innovations such as energy-efficient brewing systems, water reclamation processes, and waste recycling methods significantly reduce the environmental impact of beer production. By implementing these green technologies, breweries can lower their carbon footprint while also appealing to environmentally conscious consumers [1, с. 118].

Incorporating a cobot (collaborative robot) into a brewery can revolutionize various operational aspects. Thanks to its capability to manage heavy lifting — like transporting sacks of malt or other materials — the cobot greatly lessens the physical burden on human workers. Furthermore, it can be effectively programmed to perform precise and efficient tasks such as packaging and labeling bottles. Its potential extends to monitoring and optimizing production

processes, thereby ensuring consistent product quality. The seamless integration of cobots not only enhances operational efficiency but also underlines a commitment to leveraging advanced technology in the pursuit of brewing excellence [4, c. 87].

For example, the use of a “digital twin” in a brewery could be employed in several ways. For instance, it could be used to monitor and simulate real-time production processes, enabling operators to identify and rectify potential inefficiencies or issues before they occur. Additionally, it could be utilized to optimize preventive maintenance of equipment, predicting, and preventing breakdowns or unplanned downtime. Furthermore, the “digital twin” could be used to conduct virtual simulations and tests related to new recipes or modifications to production processes, allowing the brewery to assess impacts before making physical changes.

Thanks to its capability to manage heavy lifting — like transporting sacks of malt or other materials — the cobot greatly lessens the physical burden on human workers. [3, c. 47].

Other startups are harnessing technology to optimize fermentation processes. For instance, Zymoscope offers a non-invasive fermentation management tool that delivers real-time insights into fermentation tanks. Their data-driven solution is specifically designed for the beer industry, streamlining process control and operational efficiency.

In summary, we can conclude that beer technology has a number of innovations that can be used in Ukraine in the future if properly funded.

LIST OF REFERENCES

1. Advancements in Beer Brewing Technology. Craftmaster Stainless. URL:<https://www.craftmasterstainless.com/blog/2024/4/22/5-advancements-in-beer-brewing-technology>
2. Contributors to Wikimedia projects. Beer - Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Beer>
3. Leonardo knowledge bits #2: Developments and Innovations in Beer Production Techniques: An In-Depth Analysis with Historical Focus - USS Lab. USS Lab. URL: <https://www.uss-lab.it/2024/05/17/leonardo-knowledge-bits-2-developments-and-innovations-in-beer-production-techniques-an-in-depth-analysis-with-historical-focus/>
4. Modern brews: How technology is transforming beer production. Eatable Adventures. Eatable Adventures. URL: <https://eatableadventures.com/news/modern-brews-how-technology-is-transforming-beer-production/>

УДК 316.776.22:636.09:616-051

ГАВРИЛЮК К.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСНОВНІ ЧИННИКИ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Розглянуто ключові комунікативні бар'єри, що виникають у взаємодії між лікарем ветеринарної медицини та власником тварини. Проаналізовано мовленнєві, соціокультурні, психологічні, технологічні та стилістичні чинники, що ускладнюють порозуміння. Акцент зроблено на важливості комунікативної компетентності для ефективної професійної діяльності лікаря ветеринарної медицини.

Ключові слова: професійне спілкування, комунікативний бар'єр, взаємодія, чинники, лікар ветеринарної медицини.

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку ветеринарної медицини ефективна комунікація між лікарем і власником тварини набуває особливого значення. Від рівня взаєморозуміння сторін значною мірою залежить як правильність встановлення діагнозу, так і ефективність лікування. Однак, у багатьох випадках професійне спілкування ускладнюється через мовні та соціокультурні бар'єри між фахівцем і клієнтом, що може призводити до непорозумінь, викривлення інформації та навіть до зниження якості ветеринарних послуг.

Спілкування полягає не лише в обміні словами, а є складним, багатограним процесом, що пронизує всі аспекти нашого життя. Воно є основою для передачі знань,

вираження емоцій та формування культурних цінностей. У світі, де інформація стає вирішальним фактором успіху, комунікація дозволяє не лише отримувати знання, але й ділитися ними, надихати та мотивувати інших.

У професійному спілкуванні лікарів ветеринарної медицини спілкування виступає ключовим елементом успішного лікування та догляду за тваринами. Ефективне спілкування також передбачає наявність певного рівня емпатії та вміння слухати, що дозволяє лікарю встановити довірливі стосунки з власниками тварин та отримати повну інформацію про стан тварини.

Метою нашого дослідження є виявлення та аналіз комунікативних перешкод, що виникають у процесі взаємодії між лікарями ветеринарної медицини та власниками тварин.

Комунікативні бар'єри – це перешкоди на шляху адекватного передання інформації між партнерами у процесі спілкування [1, с. 202].

Соціокультурні бар'єри можуть бути наслідком різниці у світогляді, культурі, звичаях, а також у різному сприйнятті невербальних сигналів. Неправильне розуміння може призвести до невдалих комунікативних ситуацій та подальших конфліктів [2]. Різні уявлення про роль домашніх улюбленців, підходи до догляду за ними, а також специфічні звичаї чи релігійні переконання можуть викликати непорозуміння або навіть конфлікти. Наприклад, для одних власників тварина є членом родини, тоді як для інших – виключно засобом господарської діяльності. Ветеринарний лікар повинен бути чутливим до таких відмінностей, демонструвати повагу до культурних особливостей клієнтів і прагнути до відкритої, толерантної комунікації, щоб забезпечити ефективну професійну діяльність.

Технологічні бар'єри - це перешкоди, які пов'язані з використанням технологій у професійному спілкуванні [2]. Технологічні бар'єри у спілкуванні між ветеринарним лікарем і власником тварини виникають через нестачу цифрових навичок або відсутність доступу до сучасних засобів комунікації. Подолання таких бар'єрів сприяє кращому обслуговуванню та взаєморозумінню.

Комунікативний бар'єр у професійному спілкуванні ветеринарного лікаря з клієнтом може стати критичною точкою, що запускає конфлікт. Коли відвідувач не розуміє медичних термінів, інструкцій щодо догляду або процедур лікування, це викликає почуття тривоги, розгубленості або навіть обурення – це і є початком такого бар'єру, що надалі переходить в конфлікт.

Непорозуміння у спілкуванні можуть призвести до помилкової інтерпретації симптомів, неправильного застосування ліків і в подальшому до переходу в конфліктну ситуацію між ветеринаром та клієнтом. Найважливішою передумовою неприпустимості загострення конфліктної ситуації є професійний такт та етика ділового спілкування. [3, с. 195].

Проявом комунікативних бар'єрів у спілкуванні між лікарем і пацієнтом можуть бути ятрогенії «не короткочасна реакція хворого на неправильний, некоректний вислів або дію лікаря» [4, с. 426]. Такі види комунікативних бар'єрів можуть мати широкий патогенетичний діапазон: від явних ятрогеній (ефект, зумовлений в основному неправильною поведінкою лікаря) до псевдоятрогенії (ефект, зумовлений головним чином неправильним суб'єктивним сприйняттям хворим поведінки лікаря) [4, с. 428]. Для лікаря ветеринарної медицини така комунікативна перешкода може мати негативні наслідки. Адже, навіть некоректне сформульоване зауваження або неухважність у спілкуванні можуть призвести до ятрогенії – психоемоційної реакції власника тварини, що негативно впливає на подальшу взаємодію. У ветеринарній медицині, де власник вважається посередником між лікарем та пацієнтом цей аспект є дуже важливим, адже невдале або некоректне висловлювання ветеринарного лікаря може призвести до втрати довіри.

У процесі спілкування ветеринара з відвідувачем може виникати стилістичний бар'єр. Стиль - це відношення форми подання інформації до її змісту: стилістові характеристики "упакованої" у словесну форму інформації можуть перешкоджати її сприйняттю. Стиль може бути занадто важким або легким, панібратським, таким, що не відповідає ситуації й

намірам співрозмовника [5]. Стилiстичний бар'єр комунікації між ветеринаром та відвідувачем виникає, коли їхні мовні стилі, тон та рівень формальності суттєво відрізняються, слова з подвійним або вузькоспеціальним значенням неправильно сприймаються, одна й та сама фраза розуміється по-різному, що призводить до непорозуміння та дискомфорту.

Варто зазначити, що у спілкуванні між ветеринаром і власником тварини комунікативні бар'єри можуть ускладнити постановку точного діагнозу, викликати недовіру або стрес у клієнта, погіршити якість надання послуг, створити конфлікти або скарги.

Отже, комунікативні бар'єри в професійному спілкуванні лікаря ветеринарної медицини є складним та багатогранним явищем, яке вимагає пильної уваги. Кожен з розглянутих аспектів комунікативних бар'єрів – мовленнєвий, стилістичний, технологічний та культурний, відіграє важливу роль у формуванні ефективної комунікації між лікарем та власником тварини і може суттєво впливати на якість ветеринарної допомоги та рівень задоволеності клієнтів. Попередження комунікативних бар'єрів є не просто бажаним, а й необхідним кроком для забезпечення ефективної професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козирев М.П. «Бар'єри педагогічного спілкування». Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологія, Вип.2, 2013. С. 136–146.
2. URL:<https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/1174>
3. Берестенко О.Г. Культура професійного спілкування: навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання всіх спец. гуманіт. профілю; Держ. закл. „Луган. нац. унт імені Тараса Шевченка”. Луганськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. С. 194–195.
4. Шаніна О.С. Ятрогенія у мовленнєвій поведінці лікаря: сугестивний вплив. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика». Збірник наукових праць. Випуск XII. Херсон: Видавництво ХДУ, 2010. С. 426–428.
5. Козирев М.П. Комунікативні бар'єри спілкування та шляхи їх подолання. URL:https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsp/01_2014/14kmpshyip.pdf

УДК 811.133.1

ГАРСЬКА Ю.П., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЖЕСТИ У ФРАНЦУЗЬКІЙ КОМУНІКАЦІЇ

У тезах розглянуто роль невербальної комунікації у французькій культурі, зокрема характерні жести, їх значення та вплив на міжкультурне спілкування. Акцент зроблено на важливості розуміння жестикуляції для вивчення мови.

Ключові слова: французька жестикуляція, невербальна комунікація, міжкультурне спілкування, культурні коди, мова жестів.

Мова — це не лише слова. У французькій культурі велике значення має невербальна комунікація, зокрема жести. Французи надзвичайно активно використовують жестикуляцію у щоденному спілкуванні, додаючи до слів емоційність, нюанси значення або навіть замінюючи слова повністю. Часто ці жести настільки вкорінені у французьку культуру, що іноземці можуть бути здивовані чи неправильно їх трактувати.

Одним з найвідоміших французьких жестів є "la barbe" — коли людина проводить рукою під підборіддям, показуючи, що їй щось набридло або здається нудним. Це еквівалент українського "набридло", або навіть саркастичного "ага, звісно". Інший жест — "le bras d'honneur", який є досить образливим: згинається одна рука в лікті, а другою вдаряють по згину — він означає сильний протест або зневагу (щось на кшталт грубого "дуля тобі!").

Французи також активно використовують жест пальцями у формі кільця (великий і

вказівний палець з'єднані, інші розчепірені), що у деяких культурах означає "все гаразд" або "окей", але у Франції цей жест може мати різні значення залежно від контексту — іноді він означає "нуль", тобто "нічого", або навіть "нікчемно". Це яскравий приклад того, як один і той самий жест може мати абсолютно різне культурне значення.

Ще один характерний жест — "bof", який супроводжується знизуванням плечима, насупленим обличчям і звуком "боф". Це невербальний спосіб виразити байдужість, сумнів або нерішучість. Французи також часто піднімають брови, надувають щоки або кривлять рот — усі ці дрібні сигнали говорять про ставлення мовця до теми розмови навіть без слів.

Окрім конкретних жестів, у Франції важлива й сама манера жестикуляції — вона є живою, активною, іноді дуже виразною. Рухи руками часто супроводжують розповідь, допомагають підкреслити важливі частини або створюють драматичний ефект. Наприклад, коли людина каже щось на кшталт "це було величезне!", вона обов'язково покаже це руками, розвівши їх широко в сторони.

Для іноземців розуміння французької жестикуляції може бути непростим, але вивчення цих невербальних елементів допомагає краще зрозуміти культуру та уникнути непорозумінь. Іноді навіть один неправильний жест може спричинити неприємну ситуацію. Тому для тих, хто вивчає французьку мову, знання таких невербальних кодів — не менш важливе, ніж граматики чи лексики.

Таким чином, жести у французькій мові є не просто доповненням до мовлення, а важливою частиною комунікації. Вони формують цілісний образ французької мови як живої, експресивної та культурно насиченої. Знання цих жестів — це ще один крок до справжнього розуміння Франції та її мешканців.

LIST OF REFERENCES

1. Pease A., Pease B. The Definitive Book of Body Language. New York: Bantam, 2004.
2. Jousse M. L'anthropologie du geste. Paris: Gallimard, 1974.
3. Ribas J.-L. La communication non verbale. Paris: Armand Colin, 2005.

УДК 316.77:37:616-051

СМЕЛЬЯНОВА О.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Проаналізовано роль освітнього середовища у формуванні відповідних навичок, зокрема через інтерактивні методи навчання, симуляційні тренінги та практичну підготовку. Підкреслено важливість поєднання теоретичних знань, практичного досвіду та інтерактивних методів навчання у підготовці фахівця нового покоління.

Ключові слова: ветеринарна медицина, освітнє середовище, професійне мовлення, взаємодія з клієнтом, підготовка фахівця, професійна мовна компетентність, клієнтоорієнтованість, комунікативні навички.

У сучасних умовах трансформації ветеринарної медицини в напрямі клієнтоорієнтованості, особливого значення набуває формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців. Ефективна взаємодія з власниками тварин, колегами, персоналом клініки, а також здатність донести складну професійну інформацію в доступній формі — це невід'ємні складові успішної професійної діяльності лікаря ветеринарної медицини.

Актуальність дослідження зумовлена підвищенням вимог до міжособистісної комунікації в професійній діяльності лікаря ветеринарної медицини. Попри високий рівень теоретичної підготовки, чимало випускників стикаються з труднощами у спілкуванні з

клієнтами та в командній взаємодії. Це свідчить про потребу у цілеспрямованому розвитку комунікативних навичок ще на етапі фахової освіти.

Освітнє середовище відіграє ключову роль у формуванні комунікативної компетентності. Університетська освіта та практичний досвід мають інтегрувати мовну підготовку, яка дозволяє лікарям не лише демонструвати високий рівень знань, але й передавати їх доступно та зрозуміло. Формування професійного мовного образу лікаря ветеринарної медицини є важливим елементом його професійної діяльності [1]. Згідно з дослідженнями, мовна компетентність полягає у здатності ефективно використовувати професійну термінологію та адаптувати комунікацію до різних аудиторій [2]. Особливу увагу приділяють інтеграції мовної підготовки в освітній процес, що дозволяє майбутнім ветеринарам розвивати навички міжкультурної комунікації [3].

Питання розвитку комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти є предметом дослідження у наукових працях А.П. Бабій, С.В. Турлюк [4, с.2]. Навчальні дисципліни комунікативного спрямування закладають теоретичну основу для усвідомлення ролі мови в професійній діяльності. Практичне формування мовного образу передбачає використання інтерактивних методів навчання, таких як рольові ігри, моделювання реальних ситуацій, практичні заняття, стажування у ветеринарних клініках, що сприяє формуванню навичок реального діалогу [5]. Це допомагає розвитку емпатії, здатності пояснювати складні медичні поняття простими словами та ефективно взаємодіяти з власниками тварин [6]. Постійне занурення в мовленнєве поле фахової термінології, професійне спілкування з викладачами, кураторами практик, створює умови для формування як формального, так і неформального стилів комунікації. Важливою є роль викладача як носія фахового мовлення та прикладу етичної, чіткої й професійної комунікації. Викладач стимулює розвиток критичного мислення, вміння формулювати позицію, аргументувати рішення. Участь у наукових гуртках, конференціях, волонтерських проєктах, дебатах або ветеринарних виставках формує навички публічного виступу, презентації думки, командної взаємодії.

Загалом, ефективність формування комунікативних навичок значною мірою залежить від цілеспрямованості, інтегрованості та практичної спрямованості таких елементів освітнього середовища як інтерактивні методи навчання, професійно спрямовані дисципліни, симуляційні тренінги, моделювання клінічних ситуацій і комунікативні практики.

Тож формування комунікативної компетентності повинно розглядатися як один із пріоритетів ветеринарної освіти, адже здатність до ефективного спілкування впливає на якість обслуговування клієнтів, командну взаємодію та професійну самореалізацію фахівця. Застосування сучасних методів навчання та технологій сприяє вдосконаленню мовної компетенції, забезпечуючи майбутнім лікарям ветеринарної медицини можливість будувати довірчі відносини, ефективно передавати складну інформацію та підвищувати професійний авторитет.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сиротін О.С. Змістовий аспект формування у майбутніх ветеринарів професійно-термінологічної компетентності засобами іноземної мови. Національний університет біоресурсів і природокористування України. 2021. С. 41–47.
2. Гарбар І.В. Формування мовленнєво-комунікативної компетенції майбутніх фахівців на заняттях з української мови за професійним спрямуванням. Миколаїв: НУК, 2023. 48 с.
3. Даниліна О., Каліна І., Штепенко О. Інтеграція міжкультурної комунікації у вітчизняний освітній процес. Міжрегіональна академія управління персоналом. 2020. С. 194–199.
4. Бабій А.П., Турлюк С.В. Комунікативна компетентність – основа професійної діяльності спеціаліста. Молодий вчений. 2023. № 1.1 (113.1). С. 1–5.
5. Світлик М.Д. Інтерактивні методи навчання у викладанні української мови як іноземної. Молодий вчений. 2019. № 6.1 (70.1). С. 62–64.

КАПЕЛЮХ В.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АНГЛІЦИЗМИ У ПСИХОЛОГІЇ: МОВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НАУКОВУ ТЕРМІНОЛОГІЮ

У тезах розглянуто вплив англіцизмів на терміносистему сучасної психології. Аналізуються особливості їх вживання, приклади та наслідки запозичень. Звернено увагу на роль фахівців у збереженні мовної точності.

Ключові слова: англіцизми, психологія, термінологія, запозичення, науковий дискурс.

Сучасна психологія, як наука та прикладна дисципліна, постійно розвивається, і разом із розвитком зростає обсяг її термінології. Значна частина психологічних понять та теорій має англomовне походження, адже саме англійська мова на сьогодні є глобальною мовою наукового дискурсу. У зв'язку з цим у мову психології стрімко проникають англіцизми – іншомовні одиниці, запозичені без перекладу або зі збереженням близької до оригіналу форми. Такі запозичення відіграють важливу роль, однак викликають певні труднощі з адаптацією та сприйняттям, особливо в академічному й популярному середовищі. Переваги використання англіцизмів: швидке засвоєння нових понять; легша інтеграція у світовий науковий контекст; актуальність термінів у міжнародному дискурсі.

Одним із найпоширеніших англіцизмів у психологічній термінології є слово *bullying* – поняття, що описує агресивну поведінку одного індивіда або групи щодо іншого. В українських джерелах це слово нерідко вживається без перекладу, хоча існують варіанти на кшталт «цькування» або «переслідування». Однак ці аналоги не завжди точно відображають зміст оригінального терміна, який включає систематичність, психологічний тиск і дисбаланс влади. Саме тому *bullying* залишається поширеним у фаховому вжитку, попри спроби адаптувати його до українського контексту.

Ще один приклад — слово *burnout* («емоційне вигорання»). У науковій літературі часто можна зустріти як оригінальне англійське слово, так і калькований переклад. Проте «вигорання» не завжди звучить зрозуміло в широкому вжитку, а сам термін може викликати різні інтерпретації. До того ж в англomовному оригіналі *burnout* охоплює як професійне виснаження, так і глибокі психосоматичні реакції, що не завжди відображається у перекладах.

Термін *feedback* — ще одне поширене запозичення, яке міцно закріпилося у психологічній, педагогічній і навіть повсякденній лексиці. Його перекладають як «зворотний зв'язок», але навіть у фахових текстах часто можна почути фразу «дати фідбек», особливо серед молодих спеціалістів або в неформальних середовищах. Це свідчить про те, що англіцизми не лише збагачують професійне мовлення, а й стають маркерами приналежності до певного середовища.

У сучасній психотерапевтичній практиці з англійської мови походять також назви напрямів і методик: *mindfulness* (усвідомленість), *coaching* (коучинг), *body-oriented therapy* (тілесно-орієнтована терапія). Хоча деякі з них вже мають українські відповідники, часто вживаються саме англійські форми. Наприклад, «майндфулнес» використовується не лише у фахових текстах, а й у побутовому мовленні, рекламних слоганах чи назвах курсів. Така ситуація викликає певні суперечки: з одного боку, терміни стають доступними, а з іншого — українська мова витісняється, і виникає плутанина між запозиченням і калькою.

Поширення англіцизмів у психологічному дискурсі має як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, це дозволяє оперативнo засвоювати нові поняття, інтегруватися у світову наукову спільноту, бути в курсі актуальних досліджень. З іншого — це створює мовні труднощі для широкої аудиторії, ускладнює популяризацію науки та викликає ризик

змішування мовних систем. Крім того, не всі запозичення однаково доречні: деякі терміни мають повноцінні українські відповідники, але все одно замінюються англійськими через моду або небажання шукати точніший переклад.

Таким чином, англіцизми у психології — це природне явище в умовах глобалізації науки. Вони виконують комунікативну та функціональну роль, однак потребують обережного і свідомого використання. Завдання перекладачів, викладачів і фахівців — знаходити баланс між точністю термінології та зрозумілістю для читача. Систематичне осмислення і впровадження нових термінів українською мовою сприятиме збереженню мовної ідентичності та водночас забезпечить ефективну міжмовну комунікацію у психологічній науці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глушенко І.В. Англіцизми в сучасній українській психологічній термінології. Наукові записки НаУКМА. Філологія. 2020.
2. Crystal D. English as a Global Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
3. Зелінська О.В. Проблеми перекладу англіцизмів у професійній лексиці (на прикладі термінології психології). Питання термінології. 2021.

УДК 81'367.623:811.112.2

КАРНАХ Я.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **РЄЗНІК В.Г.**, старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИКМЕТНИКІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У тезах розглянуто структурно-семантичні та функціональні особливості прикметників у сучасній німецькій мові. Здійснено аналіз морфологічних характеристик прикметників, зокрема їхнього відмінювання та ступенів порівняння. Окрему увагу приділено семантичній класифікації прикметників, їхній словотвірній активності, синтаксичним функціям, а також ролі прикметників у формуванні когерентності тексту. Теоретичний аналіз спирається на праці як німецьких, так і українських мовознавців.

Ключові слова: прикметник, німецька мова, структура, семантика, функція, синтаксис, словотвір, ступені порівняння, когезія, функціональна граматика.

Актуальність дослідження. Прикметник є однією з базових частин мови в системі сучасної німецької грамматики, оскільки виконує широкий спектр синтаксичних і текстотвірних функцій, демонструючи морфологічну варіативність.

Мета дослідження — проаналізувати структурно-семантичні та функціональні характеристики прикметників у сучасній німецькій мові з опорою на теоретичні джерела.

Морфологічна структура прикметника

Прикметники змінюються за родом, числом, відмінком, відрізняються типами відмінювання (сильне, слабе, змішане). Як зазначає К. Штекбауер, прикметник — це гнучка граматична одиниця, що адаптується до контексту, в якому функціонує [2, с. 115].

Семантична класифікація прикметників

Семантично прикметники поділяються на якісні (*schnell*), відносні (*medizinisch*), присвійні (*väterlich*). За словами І. Дячук, семантика прикметника тісно пов'язана з функцією оцінювання: «Семантика прикметника нерозривно пов'язана з його функціональною роллю у реченні...» [4, с. 98]

Функціональні особливості

Прикметники виконують атрибутивну (*ein interessantes Buch*), предикативну (*Das Buch ist interessant*) та адвербіальну (*Sie spricht deutlich*) функції. Г. Гельбиг підкреслює, що саме позиція прикметника визначає його синтаксичну роль: «Die Stellung des Adjektivs beeinflusst seine syntaktische Funktion wesentlich» [1, с. 74].

Ступені порівняння

Категорія ступенів порівняння охоплює позитив, компаратив та суперлатив (*schnell – schneller – am schnellsten*). Це важлива ознака прикметника як носія оціночної інформації.

Словотвірні моделі

Продуктивними в сучасній німецькій мові є суфікси *-lich, -bar, -isch, -haft* (*freundlich, brauchbar, klassisch, leidenschaftlich*). Як зазначає Л. Шмідт, деривація прикметників є активним і динамічним процесом: «Die Derivation von Adjektiven ist ein lebendiger Prozess der Sprachentwicklung» [3, с. 132].

Текстотвірна функція

Прикметники сприяють когезії, уточнюють інформацію та підсилюють стилістичне навантаження тексту. У художніх та публіцистичних жанрах вони є важливим інструментом експресивності й суб'єктивізації мовлення.

Отже, прикметники в німецькій мові мають розвинену морфологічну, семантичну та функціональну структуру. Їхнє використання залежить від контексту, синтаксичної позиції та мовного стилю. Подальше дослідження прикметників сприятиме кращому розумінню механізмів вираження ознаки, оцінки та зв'язності мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Helbig G., Buscha D. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. München: Langenscheidt, 2001. 511 p.
2. Stekbauer K. Moderne deutsche Grammatik. Tübingen: Niemeyer, 2002. 225 p.
3. Schmidt L. Wortbildung im Deutschen. Leipzig: Universität Leipzig, 1999. 187 p.
4. Дячук І.О. Функціонально-семантичні особливості прикметників у німецькій мові. Мовознавство. 2015. № 3. С. 95–103.
5. Зайцева Н.В. Словотвірні особливості прикметників у німецькій мові. Київ: Логос, 2017. 128 с.
6. Мельничук О.С. Семантика і функціонування прикметників у сучасній німецькій мові. Вісник Київського лінгвістичного університету. 2020. № 1. С. 45–52.

УДК 316.454.52:636.09:616-051/-059.1

КОЗАЧУК В.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ТИМЧУК І.М.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ЕФЕКТИВНОГО ДІАЛОГУ МІЖ ВЕТЕРИНАРНИМ ЛІКАРЕМ І ВЛАСНИКОМ ТВАРИНИ

Розглядається особливість спілкування ветеринарних лікарів з клієнтами та дотримання професійної етики в роботі. Наведено зразки професійного спілкування та акцентовано увагу на правильності передачі певної інформації, людям, які не зв'язані з медициною.

Ключові слова: комунікація, комунікативна толерантність, невербальне спілкування, правильність мовлення, лікар ветеринарної медицини.

У кожній з сфер професій величезну роль відіграє спілкування, а в ветеринарній медицині воно набуває ще більшого значення, оскільки лікар ветеринарної медицини взаємодіє не лише з мовчазними пацієнтами – тваринами, а й з їхніми власниками, які можуть мати нестабільний емоційний стан та неправильно інформувати про стан свого домашнього улюбленця.

У сучасних умовах розвитку ветеринарної медицини ефективна комунікація між лікарем та власником тварини стає важливою складовою професійної діяльності. Успішна взаємодія у форматі «лікар – клієнт» не лише сприяє правильному розумінню діагнозу та лікування, але й підвищує рівень довіри до фахівця, зміцнює авторитет ветеринарної клініки та позитивно впливає на результати лікувального процесу.

Комунікативна компетентність ветеринарного лікаря — це поєднання мовленнєвих, психологічних та етичних навичок, які забезпечують налагодження відкритого,

доброзичливого і водночас професійного діалогу з власниками тварин. Особливої важливості ця тема набуває у стресових або конфліктних ситуаціях, коли власник перебуває в емоційно нестабільному стані.

На відміну від загальноприйнятої думки, ветеринарна практика потребує не лише глибоких фахових знань, а й розвинених комунікативних навичок. Часто саме здатність лікаря правильно донести інформацію, проявити емпатію, уникнути непорозуміння чи конфліктів визначає ефективність подальшої взаємодії з клієнтом.

У зв'язку з цим, дослідження особливостей побудови діалогу між ветеринаром і власником тварини є надзвичайно актуальним, адже дозволяє виявити типові труднощі у спілкуванні, сформулювати практичні рекомендації для покращення комунікативної культури майбутніх фахівців та забезпечити якісніший сервіс у сфері ветеринарної медицини.

Метою даного дослідження є аналіз основних комунікативних стратегій, які сприяють побудові ефективного діалогу між ветеринарним лікарем і власником тварини, а також виявлення факторів, що впливають на якість взаємодії у професійному середовищі.

Для забезпечення конструктивної комунікації у ветеринарній практиці лікареві доцільно використовувати низку мовленнєвих стратегій, які сприяють кращому порозумінню з власником тварини, зменшенню напруги в складних ситуаціях та підвищенню рівня довіри до фахівця. Серед таких стратегій можна виділити *адаптацію мови до рівня сприйняття клієнта*, що передбачає уникнення вузькоспеціалізованої термінології або її пояснення доступними словами; *використання позитивно забарвленої лексики*, яка дозволяє пом'якшити сприйняття складної інформації (наприклад, замість «проблема» — «питання, яке можна вирішити», замість «смертельно» — «серйозний стан»); *перефразування висловлювань клієнта*, що дає змогу переконатися у правильності розуміння; *підсумування ключових тез* на завершенні розмови для уникнення можливих непорозуміння; *застосування запитань відкритого типу*, які спонукають власника тварини до детальнішого опису ситуації (наприклад: «Що саме вас турбує в поведінці тварини?»). Активне слухання, що проявляється через зоровий контакт, кивання, вербальні сигнали зацікавленості (на кшталт «розумію», «це важливо»), емпатія, відвертість і чесність, які сприяють формуванню довіри між лікарем і клієнтом, повага до клієнта, дозволяють покращити якість комунікації, знизити рівень стресу у власника тварини та забезпечити більш ефективну реалізацію лікувального процесу.

Саме тому потрібно дбати про ефективну комунікацію з власниками тварин, адже вони очікують від спілкування з лікарем почути, що відбувається з їхніми улюбленицями, отримати фахову допомогу, пораду.

Комунікативні навички - ключовий фактор у будь-якій спеціальності, особливе значення має у сферах медицини. Ветеринар повинен уміти чітко та впевнено висловлювати свою думку, а також уважно слухати та не перебивати клієнта. Комунікативна толерантність – це ослаблення чи відсутність реакції на якийсь несприятливий чинник унаслідок зниження чутливості до його впливу[1 с.30]. Комунікативна толерантність проявляється у вміннях адаптувати своє мовлення, тобто лікар повинен вміти пояснити складні медичні терміни зрозумілою мовою, уникаючи професійного сленгу, а також показувати стриманість у надзвичайних ситуаціях, щоб не налякати клієнта.

Невербальне спілкування – це вид передачі інформації між людьми, для якого характерне застосування безсловесної поведінки як головного засобу передачі інформації [2]. Це питання досліджувалося багатьма вченими, зокрема А.Піз, А.Хілл, Ю.Фаст та інші. Сьогодні все більше уваги приділяється невербальному спілкуванню як вагомії частині професійного спілкування. Більшість науковців погоджуються, що саме невербальне спілкування відіграє важливу роль у передачі інформації. Наприклад, А. Піз у своїй книзі «Мова рухів тіла. Як читати думки оточуючих за їх жестами» навів у відсотках співвідношення засобів, за допомогою яких найкраще сприймається інформація: слова –

7%, тон та інтонація голосу – 38% та невербальні засоби – 55% [3].

Отже, побудова ефективного діалогу між ветеринарним лікарем і власником тварини потребує не лише професійної обізнаності, а й розвинених комунікативних умінь. Виявлено, що ключовими чинниками продуктивної взаємодії є: здатність лікаря до активного слухання, вміння адаптувати мовлення до рівня сприйняття клієнта, прояв емпатії та дотримання етичних норм спілкування. Формування комунікативної компетентності має стати обов'язковим компонентом підготовки майбутніх ветеринарних фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чабан О., Хаустова О., Коваль І. Комунікативні навички лікаря „навч.вид. 2020. С. 45-49
2. Електронний ресурс: Невербальна комунікація. <https://uk.m.wikipedia.org/wiki>
3. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Як читати думки оточуючих за їх жестами., Київ. 2021 С. 98

УДК 811.133.1

КОЗЛОВА Я.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник — **ІГНАТЕНКО В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

VERLAN ЯК СОЦІОЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

У тезах аналізується *verlan* як соціолінгвістичне явище сучасної французької мови. Висвітлено його походження, структурні особливості та роль у формуванні мовної ідентичності в молодіжному середовищі.

Ключові слова: *verlan*, французька мова, сленг, соціолінгвістика, молодіжна культура.

Verlan — це одна з найбільш цікавих і яскравих форм французького сленгу. Його головна особливість полягає у тому, що слова вимовляються або пишуться у зворотному порядку складів. Назва «*verlan*» є своєрідним прикладом самого явища, адже походить від слова *l'envers* (навпаки), яке було переінакшене у *verlan*. Цей мовний феномен з'явився у Франції в XX столітті, особливо поширився серед молоді в передмістях Парижа. *Verlan* виник не лише як форма гри зі словами, але і як спосіб ідентифікації та створення мовної відособленості певних соціальних груп.

Історично *verlan* став популярним серед маргіналізованих спільнот, зокрема іммігрантів, які використовували його як своєрідну «таємну мову», що дозволяла спілкуватися відкрито, але бути незрозумілими для поліції, викладачів або дорослих. Саме тому він має яскраве соціальне забарвлення і часто асоціюється з вуличною культурою, репом, хіп-хопом і субкультурою банльє (передмість). Сьогодні ж *verlan* значно розширив своє використання — багато *verlan*-слів увійшли до повсякденної мови, навіть у літературі, кіно та засобах масової інформації.

Принцип утворення *verlanu* — це інверсія складів у слові. Наприклад, слово *femme* (жінка) перетворюється на *meuf*, *lourd* (важкий або в переносному значенні "дратівливий") стає *relou*, а *bizarre* (дивний) — *zarbi*. Часто такі слова можуть зазнавати подальших змін — наприклад, слово *arabe* (араб) стало *beur*, а згодом утворився ще один рівень *verlanu* — *rebeu*. Такі подвійні форми теж зустрічаються досить часто і вказують на гнучкість і динамічність цього мовного явища.

Хоч *verlan* здебільшого використовується молоддю та в неформальних контекстах, його роль у формуванні сучасної французької ідентичності важко переоцінити. Він не просто є частиною жаргону — це відображення соціальних змін, протесту, творчості та мовної гри. *Verlan* дозволяє мовцям виділити себе, кинути виклик мовним нормам, а також створити власну спільноту через особливу форму комунікації. Деякі слова з *verlanu* настільки популярні, що навіть потрапили до офіційних словників. Наприклад, слово *ouf* (від *fou* — божевільний) або *keuf* (поліцейський, від *flic* → *keufli* → *keuf*).

Варто також зазначити, що не всі слова легко піддаються *verlan*ізації. Іноді зміни

звучать неприродно або втрачається зміст. Але носії мови легко визначають, які форми «прижилися», а які ні. В деяких випадках верлан може навіть мати образливе чи провокаційне значення, що теж свідчить про його гнучке використання у соціальному контексті.

Загалом, верлан — це не просто мовна гра. Це культурне явище, що демонструє, як мова може відображати соціальну реальність, бути інструментом спротиву, творчості та ідентичності. Його використання свідчить про живу динаміку французької мови та її здатність адаптуватися до потреб і викликів часу.

LIST OF REFERENCES

1. Doran M. Negotiating identities: Language and identity practices in French youth subcultures. Current Issues in Language Planning. 2004.
2. Goudaillier J.-P. Le Français des banlieues: Argot, verlan et autres langages. Paris: Éditions Maisonneuve & Larose, 2001.
3. Boyer H. Langue et société en France: De la diversité linguistique à la politique linguistique. Paris: L'Harmattan, 2008.

УДК 821.01.01

МАРИНЕНКО М.О., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник — **ЗЕЛІНСЬКА В.А.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

СУТНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «ХВОРОБА ТВАРИН» В РОЗРІЗІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ В СФЕРІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

В роботі розглянуто особливості формування лексико семантичного поля «хвороба тварин» в англійській мові в контексті підготовки висококваліфікованого фахівця в сфері ветеринарної медицини і наголошується важливість розуміння вживання та перекладу англійських фахових медичних термінів.

Ключові слова: ветеринарна медицина, лексико-семантичне поле, лексичний склад, хвороба тварин.

Мова — це невід’ємна складова існування будь якого суспільства, за допомогою якої люди як члени соціальної групи та учасники її культури виражають себе, а також передають та отримують інформацію. Функції мови включають комунікацію, вираження ідентичності, гру, творче самовираження та емоційну розрядку. Мова — це живий організм, який вбирає в себе всі зміни, що відбуваються в суспільстві та відображає спосіб існування мислення. Саме тому дослідженню лексичного складу мови завжди надається таке велике значення, оскільки воно дає змогу глибше зрозуміти взаємозв’язок мови з культурою та світоглядом її носіїв. Семантичне поле, як об’єкт вивчення, не втрачає своєї актуальності, адже семантичні та структурно-семантичні зв’язки між словами відображають значущі для людини та суспільства поняття, взаємини з навколишнім світом, предметами та явищами — як реальними, так і уявними. Через семантичні об’єднання лексики розкриваються особливості національного світосприйняття, формуються унікальні моделі розуміння світу та самосвідомості. Особливої уваги заслуговує аналіз лексики певних тематичних груп — зокрема, медичної, — що викликає зацікавленість у багатьох знаних мовознавців, таких як Л. А. Лисенко, А. О. Білецький, О. Д. Пономарев, М. М. Покровський, О. І. Смирницький, О. О. Потебня, В. В. Виноградов, І. Серезневський та інші. У мовознавстві термін «поле» набув чіткого наукового змісту після того, як його запропонував Й. Трір для позначення специфічного структурованого «лексико-семантичного простору» За його концепцією, «поле» — це сукупність мовних одиниць, переважно лексичних, об’єднаних за спільністю значення або, подекуди, за формальними ознаками. Такі об’єднання відображають когнітивну, зорову чи функціональну схожість явищ, які ці одиниці позначають. Отже, кожна лексема в мові належить до певного лексико-семантичного поля, а часто — навіть до кількох одночасно.

Трір трактував мову певного історичного періоду як відносно замкнену і сталісну систему, де лексичні значення формуються не ізольовано, а у взаємозв'язку з іншими, семантично суміжними словами. Згідно з його підходом, мовна система складається з двох типів полів — понятійних і словесних. Понятійне поле репрезентує структуру певної концептуальної сфери або низки понять, які існують у мовній свідомості, однак не мають у мові чітко окресленої зовнішньої форми. Значення слова, за Тріром, розкривається лише в межах цілого поля.

Для майбутнього фахівця в сфері ветеринарної медицини особливий інтерес становлять лексико-семантичні та термінологічні поля слів «хвороба тварин» в англійській мові, адже англійська – мова міжнародного спілкування і є важливим ланцюгом в отриманні інформації та передачі професійних знань. Лексико-семантичним аналізом саме англійської медичної та ветеринарної термінології займалися у своїх роботах такі науковці як Цвид-Гром О.П., Марчук В.В, Кучренко І., Микитенко П. Зокрема Цвид-Гром О.П.[1] в своїй роботі стверджує, що термінологічне поле «хвороби тварин» можна охарактеризувати як впорядковану систему професійних номінацій, що функціонують у сфері ветеринарної медицини. Воно слугує інструментом для отримання, збереження та передачі спеціалізованих знань, необхідних фахівцям галузі, й охоплює лексичні одиниці, які позначають хвороби тварин. З огляду на етимологічний склад, англійське лексико-семантичне поле «хвороби тварин» має таку структуру:

1. близько 54% термінів запозичено з класичних мов — латинської та грецької;
2. 41% — це національні англійські терміни;
3. ще 5% становлять запозичення з європейських мов.

Історично англійська ветеринарна термінологія розвивалася з класичних джерел і досягла розквіту в епоху Просвітництва, коли багато неокласичних термінів були створені з використанням латинських і грецьких коренів. Наприклад, псевдокоров'яча віспа (від *pseudes* - несправжній + коров'яча віспа) і псевдорабіс (від *pseudes* - несправжній + коров'яча віспа) слідує цій схемі. Засновником медичної й ветеринарної термінології вважається Гіппократ. Саме він започаткував багато термінів, що збереглися донині. Наприклад, поширене сьогодні слово «*carcinoma*» (від лат. *cancer* — «рак», «краб»), яке й досі використовується для позначення ракових захворювань, уперше було введено саме ним.

Сучасний фахівець ветеринарного напрямку має володіти англійською ветеринарною термінологією для точного розуміння наукових текстів та ефективної міжкультурної комунікації з фахівцями інших країн. Ветеринарні терміни утворюють окремий лексичний шар, що характеризується специфічними структурними, семантичними та стилістичними особливостями, які відрізняють їх від загальнонавчальної лексики.

Ветеринарну термінологію можна згрупувати в три основні категорії: анатомічна (на позначення органів і функцій), клінічна (на позначення хвороб, симптомів і патологічних станів) та фармацевтична (на позначення ліків).[2] Найчастіше вживані терміни стосуються хвороб, методів лікування та діагностики, що відображає розвиток медичних технологій і нових підгалузей.

На сучасному етапі багато класичних запозичень вбудовані в англійську мову, вони зберігають фонетичні та структурні сліди свого походження. Європейські запозичення, особливо з французької мови, як вже було згадано, становлять невелику частину і включають такі терміни, як *tic*, *shock* та *ergotism*. Цей вплив пов'язаний із розвитком французької медичної освіти у 19 столітті.

Цікаво, що національні (рідна англійська) терміни становлять 41% лексики хвороб тварин, що вказує на тенденцію до англізації назв у цій галузі.

Рожков Ю.Г. у своїй праці зазначає [3], що значна частина англійської ветеринарної термінології, пов'язаної з хворобами тварин, представлена епонімами — термінами, утвореними від власних імен. Такі терміни зазвичай увіковічують імена дослідників, які вперше описали чи виявили певні захворювання, і відображають науковий розвиток ветеринарної медицини. Прикладами таких назв є: *хвороба Ауескі*, *хвороба Барлоу*, *хвороба Чагаса*, *різдвяна хвороба*, *хвороба Марека*.

Деякі назви захворювань походять від географічних місць, де їх було вперше

виявлено, наприклад: *східний енцефаломієліт коней, наїробіська хвороба овець, ньюкаслська хвороба*. Нові епоніми й надалі з'являються у зв'язку з науковими відкриттями. Так, у 2011 році було описано нове вірусне захворювання великої рогатої худоби — *хворобу Шмалленберг*, яка отримала назву від німецького міста, де її вперше зафіксували.[3]

Значна кількість ветеринарних термінів також містять назви тварин, які хворіють (*губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби, свиняча дизентерія, свинячий грип*), або ж частину тіла, яка уражається хворобою (*ящур, синій язик*), що вказує на характерні симптоми.

Розвиток лексико-семантичних полів у ветеринарній англійській термінології відображає історичну еволюцію галузі й формується під впливом як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних факторів. До внутрішніх (лінгвістичних) факторів належать зміни в структурі слова, його значенні та вживанні, тоді як зовнішні фактори стосуються реальних змін у світі — наукових відкриттів, нових підходів у ветеринарній практиці тощо.

Основні тенденції, які визначають мовну динаміку, включають: системну організацію та взаємозалежність мовних елементів; розширення й збагачення словникового складу; прагнення до спрощення й ефективності (наприклад, використання аббревіатур); баланс між інтеграцією та диференціацією термінів; перевага надається виразним і емоційно забарвленим формам; утворення нових термінів за аналогією.

Отже, різноманітність, численність і специфіка термінологічних одиниць англійського лексико-семантичного поля «хвороби тварин» як об'єкт дослідження викликає величезний інтерес і вимагає його вивчення в когнітивному ракурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цвид-Гром О.П., Марчук В.В., Рейда О.А., Івлева К.С. Особливості формування термінологічного поля «хвороби тварин» в англійській мові. Закарпатські філологічні студії. 2021. Вип. 18. С. 225–228. DOI: [10.32782/tps2663-4880/2021.18.41](https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.18.41)
2. Микитенко П., Кучеренко І. Лексико-семантичний аналіз англійської медичної термінології з використанням електронних таблиць. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти, 2021. 2 (14). С. 129–143. DOI: [10.31865/2414-9292.14.2021.236888](https://doi.org/10.31865/2414-9292.14.2021.236888)
3. Рожков Ю.Г. Вербалізація хвороб тварин засобами англійської мови: лінгвокогнітивний і структурно-семантичний аспекти: дис. канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2021. 224 с.

УДК 81'367.611:811.112.2'06

МІЩЕНКО О.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **РЄЗНИК В.Г.**, старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИДИ ТА МОДЕЛІ СЛОВОТВОРУ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

Словотвір у сучасній німецькій мові охоплює різні моделі, такі як деривація, композиція та конверсія, що сприяють збагаченню лексики. Структурно-семантичний аспект кожної моделі визначає закономірності утворення нових слів та їх значення.

Ключові слова: словотвір, деривація, композиція, конверсія, структурно-семантичний аспект.

Словотвір у сучасній німецькій мові є динамічною та системною частиною мовної структури. Завдяки йому мова поповнюється новими словами, що відповідають комунікативним потребам суспільства. Відповідно до потреб змінюваного соціокультурного контексту, словотвір активно адаптується, зберігаючи функціональну роль у розвитку мови. Він стає важливим інструментом для вираження нових понять, технологічних інновацій, соціальних явищ та культурних змін. Словотвір у німецькій мові здебільшого реалізується через деривацію, композицію та конверсію, кожен з яких має свої специфічні закономірності [2].

Деривація - це процес утворення нових слів шляхом додавання афіксів до основ. Цей вид словотвору особливо характерний для мов із сильною морфологічною структурою.

Основними афіксами є префікси (ver-, ent-, be-) і суфікси (-er, -heit, -ung). Префікси часто змінюють значення основи, а суфікси, як правило, модифікують частину мови. Наприклад, від дієслова *sehen* (бачити) утворюється *Ansehen* (увага), а від прикметника *klar* (чистий) — *Klarheit* (ясність). Завдяки префіксальним та суфіксальним змінам слова набувають нових значень, що часто відповідно до контекста визначаються певними соціальними чи культурними явищами. [3, с. 201]

Композити, або словоскладання слів полягає в поєднанні двох або більше основ, що дає змогу створювати нові лексеми з точним значенням, яке відображає значення складових частин. Наприклад, *Handschuh* (рукавиця) — це складене слово з основ *Hand* (рука) та *Schuh* (взуття), що дослівно можна перекласти як «взуття для рук». Інший приклад — *Wasserkocher* (чайник), що утворене від *Wasser* (вода) та *Kocher* (каструля) [1, с. 96].

Особливістю словоскладання є те, що головний компонент, як правило, знаходиться в кінці, і саме він визначає граматичну категорію цілого слова. Наприклад, в словах типу *Autotür* (двері автомобіля) або *Fahrkarte* (квиток на проїзд), остання частина (*Tür* або *Karte*) є головною в контексті класифікації і визначає рід та відмінок іменника.

Конверсія, або функціональна деривація, є процесом переходу слова з однієї частини мови в іншу без зміни його форми. Наприклад, дієслово *lesen* (читати) стає іменником *Lesen* (читання). Цей процес не супроводжується додаванням афіксів, що робить його економним способом утворення нових слів.

У німецькій мові конверсія часто зустрічається в таких прикладах, як *laufen* (бігти) → *der Lauf* (біг), *sehen* (бачити) → *das Sehen* (бачення), *schreiben* (писати) → *das Schreiben* (писання). Це дозволяє зберігати лексичну єдність слова та забезпечує його гнучкість у різних мовних конструкціях [1, с. 94].

З погляду структурно-семантичного аспекту, кожна модель словотвору має свої особливості. У процесі словоскладання основний компонент (як правило, останній) визначає граматичну категорію та основне значення новоутвореного слова. Наприклад, у слові *Autobahn* (автомагістраль) — головне значення належить до поняття *Bahn* (шлях), а *Auto* (автомобіль) уточнює тип цього шляху. Такі слова мають дуже точне значення, яке можна логічно передбачити на основі значень складових компонентів.

У випадку афіксальної деривації, префікс або суфікс часто модифікує основне значення слова. Наприклад, префікс *ver-* змінює значення дієслова *kaufen* (купувати) на *verkaufen* (продавати), вносячи додаткове смислове навантаження. Префіксальне словотворення дуже характерне для німецької мови і дозволяє утворювати різноманітні варіанти лексем [2, с. 12].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кульчицький В.І., Ткачук Я. Д. Поширені тенденції словотворення на сучасному етапі розвитку німецької мови. Закарпатські філологічні студії / редкол.: І.М. Зимомря (голов. ред.), М.М. Палінчак, Ю.М. Бідзіля та ін. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2023. Т. 2. Вип. 27. С. 94–97.
2. URL:<https://studentam.net.ua/content/view/8760/97/>
3. Ortner H. Zur. Theorie und Praxis der Kompositaforschung. Tübingen: Narr, 1984. 200 p.

УДК: 811.161.2:81'374

НЕЧОСА Д.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник — ЧЕРНИЩУК Ю.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ МОЛОДІ В АГРАРНІЙ НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ УКРАЇНИ

У статті розглянуто значення молоді в розвитку аграрної науки та виробництва України. Проаналізовано сучасні виклики та можливості для молодих фахівців у сільському господарстві. Наголошено на необхідності підтримки молодіжних ініціатив та впровадження інновацій.

Ключові слова: молодь, аграрна наука, сільське господарство, інновації, виробництво.

Молодь відіграє ключову роль у розвитку аграрного сектору України, виступаючи рушієм інновацій та змін. Залучення молодих фахівців до наукових досліджень та

виробничих процесів сприяє впровадженню сучасних технологій і підвищенню конкурентоспроможності сільського господарства. За даними Національної академії аграрних наук України, молоді науковці активно працюють над розробкою новітніх технологій у галузі землеробства, тваринництва та агроекології. Їхні дослідження спрямовані на підвищення ефективності виробництва та збереження природних ресурсів. Важливим аспектом є створення умов для професійного зростання молоді через участь у науково-практичних конференціях, стажуваннях та міжнародних програмах обміну. Такі заходи сприяють обміну досвідом та інтеграції українських молодих фахівців у світову наукову спільноту. Особливу увагу варто приділити вивченню іноземних мов, зокрема англійської, як ключового інструмента для участі молоді в міжнародному науковому співтоваристві. Англійська мова відкриває можливості для доступу до сучасної аграрної літератури, участі у конференціях, стажуваннях, грантових програмах та спільних дослідженнях. У сучасному аграрному дискурсі активно використовуються такі терміни, як smart farming, sustainable agriculture, precision agriculture, які не мають повноцінних українських відповідників, що підтверджує актуальність володіння фаховою англійською. Формування професійної іншомовної компетентності має стати невіддільною частиною підготовки аграріїв нового покоління. Підтримка молодіжних ініціатив у аграрній сфері є запорукою сталого розвитку сільського господарства України. Необхідно забезпечити доступ молоді до сучасних знань, технологій та фінансових ресурсів для реалізації їхніх проєктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. URL:https://naas.gov.ua/content/publiczna-informaciya/naukovy_rozrobky/
2. Креативні підходи молоді до питань майбутнього розвитку АПК. URL:<https://nubip.edu.ua/node/91285>
3. URL:https://nati.org.ua/docs/science/2023/Conference_26052023_p001.pdf
4. Молодь, наука та інновації в українській агропромисловості. URL:https://galinfo.com.ua/news/molod_nauka_ta_innovatsii_v_ukrainskii_agropromyslovosti_425619.html

УДК 81'276.5:316.77:636.09:616-051

СРІБНА К.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ СЛЕНГУ ТА ЖАРГОНУ У ПРОФЕСІЙНІЙ КОМУНІКАЦІЇ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Анотація: розглядається особливість вживання сленгу та жаргону лікарями ветеринарної медицини у професійній комунікації.

Ключові слова: професіоналізми, спілкування, професійна комунікація, лікарі ветеринарної медицини, сленг, жаргон.

Професійна комунікація у будь-якій галузі має свої особливості, і ветеринарна медицина не є винятком. Поряд з офіційною термінологією у повсякденному спілкуванні ветеринарних лікарів нерідко використовуються сленг та жаргон. Ці лінгвістичні явища мають свої причини виникнення та функції. Так, професійне мовлення фахівця не обмежується лише вживанням термінів. Спеціалісти часто вживають професіоналізми (професійну лексику) та номенклатурні назви. В лексиконі загального та порівняльного літературознавства професіоналізм визначається як "слова або словосполучення, що вживаються в професійному жаргоні представниками певної професії. Професіоналізми безпосередньо пов'язані з професійною діяльністю" [1, с. 451-452].

Метою роботи є дослідити особливості професійної комунікації лікарів ветеринарної медицини.

О. Павлова пояснює професіоналізми таким чином: "...напівофіційні слова чи словосполучення, які частіше поширені в розмовному мовленні серед людей певної професії, спеціальності, але, по суті, не є строгими науковими позначеннями понять" [2, с. 51].

У швидкому темпі роботи, особливо в екстрених ситуаціях, використання коротких, влучних сленгових виразів дозволяє швидко передати необхідну інформацію. Наприклад, замість розлогого опису симптомів може використовуватись одне влучне слово. Для сленгу характерне фамільярне, емоційно-експресивне забарвлення. З метою увиразнення свого мовлення, мовці часто вживають жартівливі, глузливо-іронічні висловлювання. Робота ветеринарного лікаря часто пов'язана зі стресом, співчуттям та емоційним вигоранням. Вживання жартівливих або іронічних сленгових виразів може слугувати своєрідним механізмом психологічного захисту та розрядки напруги.

Як зазначає Є. Редько, відомий дослідник українських соціолектів, «ці елементи, найприкметніше відбиваючи неоднорідність та стратифікованість суспільства, стають ідентичними маркерами представників різних соціальних груп і репрезентують їхні світоглядні, ціннісні та комунікативні особливості» [3, с. 3].

Оскільки професійне мовлення медичних працівників має низку особливостей, зумовлених як потребою у швидкій та ефективній комунікації, так і впливом соціального та культурного середовища, то вживання професійного жаргону та сленгових виразів вживаються з метою спрощення обміну інформацією між колегами. Медичний сленг формується під впливом багатьох чинників, зокрема спеціалізації, досвіду, освітнього рівня та регіональних мовних норм. Варто зазначити, що хоча жаргон часто є неофіційним і не входить до нормативного словника медичної термінології, він виконує важливу функцію — забезпечення оперативності спілкування та передачі інформації в межах професійного середовища. У цьому контексті пропонуємо розглянути приклади найуживаніших сленгових виразів, поширених серед лікарів ветеринарної медицини та медичного персоналу. Наприклад, хірургічну стерилізацію тварин у ветеринарній практиці іноді неформально називають "кастрат". Молодих спеціалістів, навіть після завершення формального навчання, у професійному середовищі можуть називати "зеленими" або "студентами", що вказує на їхню відносну відсутність практичного досвіду. У ситуаціях, пов'язаних із евтаназією, часто вживаються евфемізми — "усипити", "відпустити", "дати спокій", що дозволяє пом'якшити емоційне навантаження як для лікарів, так і для клієнтів. Повторні візити пацієнтів іноді позначають терміном "речек" — калькою з англійського слова *recheck*. Клієнта, який часто звертається до лікаря, можуть називати "постійником". Також у професійному середовищі спостерігається тенденція до скорочення опису симптомів або клінічних станів: замість повного опису стану дихання, лікар може коротко сказати "хрипи", що є достатньо інформативним для колег. Подібне лаконічне мовлення спрощує комунікацію та дозволяє оперативно реагувати на клінічні ситуації.

Водночас, лікарям ветеринарної медицини треба бути обережними з використанням професійного сленгу та жаргону під час спілкування з власниками тварин — це може призвести до непорозуміння, відчуження та втрати довіри. Клієнти можуть не зрозуміти специфічних термінів або ж сприйняти їх як прояв непрофесіоналізму. Також при спілкуванні з фахівцями суміжних галузей (біологами, зоотехнологами, фармацевтами) використання специфічного ветеринарного сленгу може ускладнити взаєморозуміння та ефективну співпрацю.

Отже, вживання сленгу та жаргону у професійній лексиці є важливими елементами, що відображають соціальну та професійну диференціацію суспільства. Розуміння їхніх особливостей допомагає краще орієнтуватися в різних комунікативних ситуаціях та ефективніше взаємодіяти з представниками різних соціальних та професійних груп. Важливо пам'ятати про контекст використання цих видів лексики та зважати на потенційні ризики непорозуміння при спілкуванні з людьми, які не належать до відповідної групи. Хоча сленгові вислови не є частиною офіційної термінології, вони відіграють важливу роль у щоденній роботі лікарів, сприяючи налагодженню комунікації в межах професійної спільноти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Голова ред. А. Волков. Чернівці: Золоті Литаври; 2001. 634 с.
URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Volkov_Anatolii/Leksikon_zahalnoho_ta_porivnialnoho_literaturoznava_tva.pdf?PHPSESSID=u2dln31802v451g8n6nvnd0o30
2. Павлова О. Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики). Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Серія "Проблеми української термінології". 2008. 620. С. 49–54. URL:https://vlp.com.ua/files/09_38.pdf
3. Редько Є.О. Соціальні діалекти (арго, жаргон, сленг) : методичні рекомендації до міжфакультетської вибіркової дисципліни. Харків, 2020. 98 с.
URL:https://philosophy.karazin.ua/ua/tkafedra/metod_ua/pdf/redko_socialni_dialekty.pdf

УДК 093.3(477):091(314.15)

СТЕПЕНКО Д.І., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ КОЗАЦЬКИХ ЛІТОПИСІВ У ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У тезах висвітлено історіографію козацьких літописів, проаналізовано науковий доробок літописів Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка, розглянуто використання українських історичних термінів, що забезпечують літературну легітимність.

Ключові слова: козацький літопис, історіографія, українська історична термінологія.

Козацькі літописи відіграють ключову роль у формуванні української національної самосвідомості та історичної термінології. Вони не лише фіксували важливі події минулого, а й сприяли розвитку української історіографії та закріпленню понять, що описували політичні, соціальні та військові процеси.

Історична термінологія – це сукупність понять, що використовуються для опису історичних подій, явищ і процесів. Вона включає назви політичних структур, військових формувань, соціальних станів і правових понять. Проте, на сьогодні, в українській історіографії недостатньо досліджень, які б висвітлювали події української історії з використанням історичної термінології.

Актуальність проблеми дослідження полягає у більш детальному аналізі формування історичної термінології в козацьких літописах XVII-XVIII ст. Самовидця, Г. Граб'янки та С. Величка.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати історичні умови формування української термінології в козацьких літописах Самовидця, Г. Граб'янки та С. Величка.

Історичні літературні твори XVII-XVIII ст., так звані козацькі літописи були виразниками козацької ідеології, суспільно-політичних поглядів та відтворювали історію Гетьманщини. З XIX ст. відомими стали твори «Літопис Самовидця», літопис Григорія Івановича Граб'янки та літопис Самійла Васильовича Величка.

Літопис Самовидця (1672-1702). Автор – невідомий, але він був очевидцем подій, тому цей літопис відзначається деталізованими описами. Характерною рисою літопису є реалістичне відтворення історичних подій національно-визвольної війни другої половини XVII ст. в Україні. У літописі Самовидця фіксуються такі історичні терміни, як «Козацьке військо», «Старшина», а також опис структури козацького війська: гетьман, полковник, сотник. Термін «Україна» вжито понад 70 разів. Цитата з Літопису Самовидця: «І воювали наші предки за Україну, аби мати свободу козацьку, а не бути під гнітом шляхетським», «Козацьке військо було основою оборони козацької доби, а Старшина – вищою ланкою організації та управління, що забезпечувала дисципліну і керівництво всередині спільноти козаків[1]».

Граб'янка Григорій Іванович був істориком українського козацтва, з 1730 року – гадяцьким полковником, прихильником автономії України. Важливим доробком його творчості є історична праця «Літопис гадяцького полковника Григорія Граб'янки» (1737 р.). Події у творі за часів Гетьманщини – державного утворення, що існувало під проводом гетьманів та Руїни – періоду політичної нестабільності в Україні після смерті Богдана Хмельницького, висвітлюються хронологічно, акцентують увагу на історичній самобутності козаків. У літописі використані терміни: «Гетьманщина», «Руїна», «Військо Запорозьке», закріплюється поняття «Україна» як самоназва державного утворення, формується уявлення про «право козацьке», що відображає соціальні норми козацького устрою. Цитата: «А що ж та Гетьманщина наша? Чи довго вона у спокої пробуде, чи знову у Руїну впаде?[2]».

Величко Самійло Васильович (1670-1728) – український історик, уперше систематизував історію українського козацтва використовуючи польські та німецькі джерела. Був канцеляристом Генеральної військової канцелярії, мав доступ до архівів. «Літопис Самійла Величка» написаний після 1720 року літературною українською мовою та описує події з 1620 р. по 1700 р. Автор вживає такі поняття: «генеральний писар», «радний муж», що описують адміністративний устрій Гетьманщини, а також формує термін «злочинна козацька зрада», який відображає внутрішні конфлікти між козацькою старшиною, описує дипломатичні терміни: «союз», «посольство», «договір».

Цитата: «А був же він генеральний писар, муж достойний і в розумі вправний, знав закони і грамоту державну[3]».

Отже, козацькі літописи зробили значний внесок у формування історичної термінології, яка й досі використовується: «Гетьманщина» – автономна козацька держава, «Руїна» – період нестабільності в другій половині XVII століття, «Козацьке військо» – військова організація Запорозької Січі, «Старшина» – керівна верхівка козацтва та ін. Завдяки козацьким літописам ці терміни отримали чітке визначення, стали основою для української історіографії та національної пам'яті. Козацькі літописи не лише зафіксували події української історії, а й сприяли формуванню історичної термінології, яка визначала її ключові етапи. Без цих джерел ми б не мали цілісного уявлення про політичний і соціальний устрій козацької доби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Літопис Самовидця. URL:<http://litopys.org.ua/samovydz/sam.htm>
2. Літопис гадяцького полковника Григорія Граб'янки / Пер. із староукр. К.: Т-во «Знання» України, 1992, 192 с.
3. Літопис Самійла Величка. URL:<http://litopys.org.ua/velichko/vel.htm>

УДК 81'373.612.2:008

КРАСЮКА А.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

РІДНА МОВА ЯК ОСНОВА СТІЙКОЇ КУЛЬТУРНОЇ САМООСОБИСТОСТІ

У тезах досліджено важливість рідної мови як базової складової культурної ідентичності індивіда. Розглядаються виклики мовної уніфікації в епоху глобалізації та шляхи підтримки й розвитку національного мовного простору. Проаналізовано успішні приклади мовної політики в різних країнах та окреслено сучасні українські реалії мовного відродження.

Ключові слова: рідна мова, культурна ідентичність, мовна політика, глобалізація, самоусвідомлення.

Мова — не просто інструмент комунікації. Це глибокий культурний код, що формує світогляд людини, її поведінкові моделі, систему цінностей. Рідна мова — перше, через що особистість пізнає світ. Вона з дитинства визначає, як ми називаємо речі, як оцінюємо добро і зло, як сприймаємо навколишню реальність [2, с. 58].

Через рідну мову ми вбираємо в себе культурну спадщину поколінь: казки, прислів'я,

пісні, обрядові формули. Втрата мови — це не просто втрата слів, це втрата особливого способу мислення та сприйняття дійсності [3, с. 91].

Сучасна інформаційна доба робить англійську мовою глобального спілкування. Водночас це створює потужний тиск на національні мови, особливо менш поширені. Мас-медіа, соцмережі, програмне забезпечення — переважно англомовні. Молодь, яка вільно володіє глобальною лексикою, часто нехтує рідною мовою навіть у повсякденних ситуаціях [1, с. 104].

Результатом цього стає лінгвістичне знеособлення: людина втрачає емоційний зв'язок із власною мовною традицією. Виникає явище «мовної роздвоєності», коли мислення відбувається однією мовою, а почуття виражаються іншою.

Згідно з даними ЮНЕСКО, кожна друга мова у світі перебуває під загрозою зникнення. А зникнення мови — це втрата культурної унікальності певної спільноти [5].

У світі існують приклади ефективної мовної політики. У Фінляндії — чітко захищено права фінської та шведської мов. Навіть у цифровому середовищі надається перевага рідній мові. У Валлії (Уельс) — вивчення валлійської є обов'язковим, ведеться її активна популяризація в музиці, телебаченні, освіті. У Ізраїлі — історичне відродження івриту, який із мови релігії перетворився на повноцінну мову освіти, науки, технологій. Канада створила поліетнічну модель мовного співіснування, забезпечивши однаковий правовий статус англійської та французької [4, с. 73].

В Україні мовне питання має глибокий історичний контекст. Тривала русифікація, що тривала століттями, призвела до зниження престижу української мови в містах. Проте події останнього десятиріччя — Євромайдан, війна на сході, повномасштабне вторгнення росії — стимулювали мовну самоідентифікацію громадян.

Законодавчі ініціативи, такі як Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної», створили основу для поступового розширення мовного простору. Активно розвиваються українськомовні сервіси, видавництва, онлайн-платформи. Молодь дедалі частіше свідомо переходить на українську як мову побуту, навчання та творчості [2, с. 63].

Рідна мова — це не лише символ національної належності, а й механізм самопізнання та внутрішньої стабільності. Саме вона допомагає людині залишатися собою в умовах зовнішнього тиску глобалізації. Збереження і розвиток мови — це стратегічне завдання кожної держави, кожної культури і кожної особистості.

Тому варто не просто володіти мовою, а жити нею — творити, думати, мріяти, співчувати і будувати своє майбутнє мовою свого народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fishman J.A. Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages. – Clevedon: Multilingual Matters, 1991.
2. Овдієнко В.С. Мовна політика України в XXI столітті. Київ: Смолоскип, 2022.
3. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Львів: Світ, 2020.
4. Макаров М. Публічність і мова: досвід Європи. Харків: Акта, 2021.
5. Wurm S.A. Atlas of the World's Languages in Danger of Disappearing. Paris: UNESCO, 2001.

УДК 35.07/.08(477):005.2'06

ШПАЧУК М.М, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник — **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Проаналізовано роль мови як чинника формування культурної ідентичності та національної самосвідомості в умовах глобалізації. Розкрито проблематику мовної асиміляції.

Ключові слова: мова, культура, ідентичність, глобалізація, самосвідомість.

Мова — це не лише засіб комунікації, а складна соціокультурна система, що формує спосіб мислення, систему цінностей, колективну пам'ять. Завдяки мові ми пізнаємо світ

культури та засвоюємо традиції. Саме мова є тим стрижнем, який об'єднує людей у спільноту, створюючи підґрунтя для формування національної ідентичності.

У добу глобалізації, коли інформаційні потоки не мають кордонів, а культурна уніфікація стає нормою, мова як культурний маркер набуває нового значення. Сучасна людина дедалі частіше споживає інформацію іноземними мовами, насамперед англійською, що зумовлює поступове витіснення рідної мови з публічного простору.

Цей процес особливо помітний серед молоді, яка дедалі частіше замінює рідну лексику англомовними аналогами, активно використовує англійські шаблони в мовленні, а також у культурному споживанні — фільми, музика, блоги. Така ситуація створює ризик втрати автентичності, особливо для малих мов і мов національних меншин.

На межі зникнення перебувають понад 2 500 мов. Щороку зникає близько 25 мов, і майже половина з нині існуючих мов може зникнути до кінця ХХІ століття. Це означає не лише втрату мов, а й цілих культурних систем, унікальних світоглядів і способів пізнання світу.

Водночас є країни, які розробили ефективну мовну політику. Ізраїль — яскравий приклад, де за кілька десятиліть було відроджено іврит, перетворивши його з мертвої мови національного канону на сучасну мову науки, освіти, політики. У Латвії держава послідовно проводить латвізацію освіти, а в Уельсі активно підтримують валлійську мову — її вивчають у школах, створюють контент у TikTok, YouTube, телебаченні.

В Україні питання мови завжди було глибоко політизованим. Після Революції Гідності українська мова стала не просто державною, а символом спротиву, культурної єдності, ознакою приналежності до українського простору. Було ухвалено низку законодавчих ініціатив, спрямованих на підтримку державної мови, серед яких ключовим є Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Важливу роль відіграє і громадянське суспільство: мовні курси, проекти з популяризації української серед дорослого населення, блогерські ініціативи, що створюють позитивний імідж мови в молодіжному середовищі.

Попри позитивні зміни, існує низка викликів: відсутність повноцінного україномовного інформаційного простору, нерівномірність мовної ситуації в регіонах, конкуренція з англійською у сфері ІТ, науки, освіти.

Мова є також інструментом опору культурній експансії. Через неї формується здатність до критичного мислення, стійкість до маніпуляцій, відчуття гідності та належності до історично-культурної спільноти. Саме тому в умовах сучасної глобалізації важливо не лише зберігати мову, а й активно плекати її, інтегруючи у всі сфери — від освіти до цифрових сервісів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ющук І.П. Мова і нація: мовознавчі роздуми. Львів: Світ, 2021.
2. Crystal D. Language Death. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
3. UNESCO. Atlas of the World's Languages in Danger. Paris, 2021.

УДК 378.147: 81'243

ФЕДУНОВА О.Є., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник — **ЦВИД-ГРОМ О.П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛАТИНСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОВАХ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

У тезах висвітлено вплив латинської мови на формування лексики європейських мов з погляду лінгвістики та культурології. Звернено увагу на шляхи проникнення латинізмів, їх етимологічну цінність і роль у збагаченні наукової, технічної, медичної та освітньої термінології. Подано приклади латинських лексем у сучасних мовах.

Ключові слова: латинська мова, латинізми, запозичення, терміни, культура, філологія.

Латинські запозичення є однією із найчисленніших груп у лексичному складі усіх європейських мов, що свідчить про вагомий вплив античних мовно-культурних традицій. Основні причини запозичень – це культурне і суспільне життя; шляхи запозичення – один з факторів, що визначає етимологічний аспект побудови нових термінів. Латинська мова століттями слугувала мовою науки, права, релігії та культури, і донині залишається основою для численних терміносистем.

Латинські запозичення – одна з найбільших лексичних груп у європейських мовах. У лексиці сучасної української, англійської, німецької, польської мов вони представлені як термінами, так і загальноживаними словами. Приклади латинізмів у різних сферах:

- освіта: студент (*studens*), університет (*universitas*), факультет (*facultas*), декан (*decanus*);
- медицина: рецепт (*receptum*), вірус (*virus*), ін'єкція (*injectio*), імунітет (*immunitas*);
- юриспруденція: адвокат (*advocatus*), прокурор (*procurator*), конституція (*constitutio*);
- адміністрація: директор (*director*), інструкція (*instructio*), документ (*documentum*);
- культура й мистецтво: опус (*opus*), фабула (*fabula*), манускрипт (*manuscriptum*).

Типологія запозичень:

- фонетичні: *strata* → *street* (англ.), *fenestra* → *Fenster* (нім.);
- морфологічні: прикметники *manual*, *stellar*, *frigid*; дієслова *indicate*, *produce*, *omit*;
- словотворчі: латинські префікси (*re-*, *sub-*, *in-*) і суфікси (*-tion*, *-ment*, *-tor*);
- семантичні: зміни значення, розширення семантики.

Запозичення могли бути прямими або через мови-посередники, зокрема польську, німецьку, французьку. Наприклад:

- *auctor* → *autor* (н.) → *автор* (укр.);
- *administratio* → *administracja* → *адміністрація*;
- *commissio* → *komisja* → *комісія*.

У німецьку мову латинізми потрапляли хвилями: з античних часів (*murus* → *Mauer*), у період християнізації (*monachus* → *Mönch*) та в добу гуманізму й Просвітництва (*constitutio* → *Konstitution*). Багато латинських термінів несуть глибоке культурне значення: *legend* – «те, що слід прочитати»; *memorandum* – «те, що варто пам'ятати»; *opus* – «праця, твір»; *textus* – «зв'язок, тканина, текст». Ці слова стали мостом між античним світом і сучасністю, засвідчуючи спадкоємність знань та ідей [1].

Історія латинських запозичень в українську мову сягає X–XI ст., однак основна їх маса з'являється у XV–XVII століттях — період активних освітніх та культурних контактів з Європою. Через польську, німецьку, французьку мови в українську прийшли слова: актор, адміністрація, комісія, магнат тощо. У XVI столітті англійська мова активно запозичувала латинську лексику, зокрема прикметники на *-al*, *-ous*, *-ent* (*manual*, *obvious*, *absent*) та дієслова з суфіксами *-ate*, *-ute*, *-t* (*to indicate*, *to constitute*, *to omit*).

Таким чином, словниковий склад європейських мов містить велику кількість лексичних запозичень, які етимологічно пов'язуються із латинською мовою. Латинські запозичення відіграють ключову роль у розвитку європейських мов, забезпечують уніфіковану терміносистему, сприяють міжкультурній комунікації та науковій взаємодії. Їх вивчення є важливою складовою мовної освіти майбутніх філологів і засобом пізнання культури та історії Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цвид-Гром О.П., Резнік В.Г., Велика К.І. Формування лінгвістичної та міжкультурної компетентності у майбутніх філологів на основі міждисциплінарних зв'язків латинської та інших європейських мов. Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 21. Т. 2. С. 144–148. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7356> (дата звернення: 17.04.2025).

ЦЕРКОВНА А.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.**, старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ІНТЕГРАЦІЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКУ МОВУ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

У роботі досліджено вплив французьких запозичень на англійську мову, зокрема фонетичні зміни, орфографічні особливості та розвиток словотворчих моделей. Проаналізовано приклади, що охоплюють різні історичні періоди та сфери лексики.

Ключові слова: французькі запозичення, фонетичні зміни, словотворення в англійській мові, історичний розвиток лексики, англо-французькі зв'язки.

Французькі запозичення міцно закріпились в англійській мові, але поруч із корінними англійськими словами зазнали певних звукових змін у відповідності до фонетичних вимог англійської. Найголовнішою зміною у звуковій структурі цих слів було перенесення наголосу з кінця слова, що й досі притаманне французькій, на один із попередніх складів. І це явище завжди було характерним для англійської мови протягом усього періоду її розвитку. Фонетичні зміни в запозиченому слові зручно простежити по історії слова *nature*, латинського походження, що потрапило до англійської мови з французької. Перш за все змінився наголос з останнього складу на перший. Це явище характерне для слів чоловічого роду. У словах жіночого роду, що мають у французькій мові кінцеву невимовну [e], і, Фонетичний лад англійської мови поповнився новими звуками, орфографія була змінена під впливом французьких графічних правил (з'явилися нові позначення для англійських звуків: *th, gh, sh, ch, tch, dg, j*) [1]. Багато запозичень XVII-XVIII ст. відносяться до галузі культури французької аристократії. В якості прикладів можна навести наступні слова: *fiancé, coquette, unique, machine, police, chamois*.

Запозичення з французької мови в періоди після норманського завоювання часто характеризуються збереженням норм вимови і орфографії, властивих французькій мові, наприклад, такі слова як: *machine, coquette, rouge, police* не відрізняються своєю вимовою і написанням від слів французької мови. Запозичення з французької мови продовжують поповнювати словниковий склад англійської мови і в наступні століття. У XIX і XX ст. запозичення носять переважно книжковий характер.

Існує багато слів, запозичених англійською мовою з французької, які стали інтернаціональними: *toilet, hotel, illumination, elegant extravagant, delicate, miniature, grotesque, naïve*.

У зв'язку з тим, що із французької мови англійською було запозичено дуже багато лексичних одиниць, вплив французької значною мірою позначився на системі англійського словотвору. Це стосується окремих запозичених французьких суфіксів і префіксів, які приєднувались до англійських коренів. Для прикладу, суфікс *-ess*, який є ознакою іменників жіночого роду, потрапив в англійську мову з такими словами: *princess, baroness*. Приєднавши його до англійських коренів, отримали – *goddess, murderess*. Французькі суфікси – *-able, -ible*, які утворюють прикметники із значенням «той, що може піддатися дії, позначений дієсловом», потрапили в англійську мову зі словами: *admirable, tolerable, flexible*. Окремі французькі префікси також виявились продуктивними в англійській мові. Наприклад, префікси – *dis, dés* з негативним значенням потрапили в англійську мову з французькими словами *disappoint, disdain, déshabillé*, деякі з яких з плином часу міняли правопис, і стали вживатися для позначення нових слів від англійських коренів: *disown, disburden*.

В англійській мові закріпилася значна кількість французьких словотворчих засобів, особливо префіксів (*dis-, des- en-, em-, mis-, re-, sub-*) і суфіксів (*-able, -age, -al, -ance, -ence, -ard, -ess, -et, -ish, -ment, -our, -ry*) [2].

Французькі запозичення періоду після 11 століття проникають переважно не в основний словниковий фонд, а в певні пласти словникового складу. Перш за все це слова, пов'язані з феодалними відносинами: *feudal, baron, vassal, liege, chivalry*. Деякі з цих слів, в той час відобразили в своєму значенні феодалну ідеологію, пізніше отримали більш загальний сенс. Такі як: *command, obey, serve, noble, glory, danger*. Спочатку слово *danger* означало «владу феодала» і в цьому значенні було запозичене. Значення «небезпека» воно отримало у Франції. Отже, у такий спосіб було запозичене вдруге.

Майже всі титули, за винятком *king, queen, earl, lord* и *lady* є нормано-французького походження: *peer, prince, count, duke* і звернення *sir* і *madam*. Слова, пов'язані з державним управлінням і взагалі державою: *state, realm, people, nation, government, power, authority, court, crown* і т.д. Слова, пов'язані з грошовими відносинами: *money, property*. Слова, що позначають родинні стосунки: *parent, spouse, cousin, uncle, aunt, nephew, niece*. Велика кількість військових термінів і слів, пов'язаних з війною: *army* (ін. – англ. *here* і *fyrð* живуть ще до XVст.) *battle, arms, victory, war* (слово німецького походження), *navy, troops, guard*. Всі назви військових чинів. Юридичні терміни: *accuse, court, crime, felony, plaintiff, defendant, attorney*. Французького походження набули назви професій ремісників, які обслуговували феодалну знать, зокрема: *tailor, butcher, painter, carpenter, joiner*. Значну групу становлять також слова, пов'язані із задоволеннями та розвагами, як-от: *feast, leisure, pleasure, delight, ease, comfort, chase*. До цієї ж категорії належить чимало термінів, пов'язаних із картярськими іграми, наприклад: *trump, ace, cards*.

Окрім слів, що належать до відносно спеціалізованої лексики, серед французьких запозичень цього періоду чимало й таких, що позначають загальновживані поняття, активно використовуються в повсякденному мовленні та належать до базового словникового фонду англійської мови. Серед них — слова: *face, place, large, change*, а також позначення одиниць часу: *hour, minute, second*, й найменування базових природних понять, що оточують людину: *river, mountain, soil, air, flower, fruit*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Паутова В.В. Вплив французьких запозичень на англійську мову Кафедра іноземних мов. URL: https://duikt.edu.ua/ua/news-1-525-9002-francuzki-zapozichennya-v-angliyskiy-movi_kafedra-inozemnih-mov.
- 2.Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 368 с.

УДК 37.091-057.874:811.112.2

ШВАБ М.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – РСЗНІК В.Г., старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У статті розглядаються можливості формування міжкультурної компетентності в учнів початкової школи під час вивчення німецької мови. Акцент зроблено на значенні культурознавчого компонента, інтерактивних методів і використанні автентичних матеріалів.

Ключові слова: міжкультурна компетентність, молодші школярі, німецька мова, культурознавчий компонент, автентичні матеріали.

У сучасному освітньому просторі зростає увага до формування міжкультурної компетентності, що є важливою складовою загального розвитку учня та необхідною умовою інтеграції в глобалізований світ. Особливої актуальності ця проблема набуває в контексті навчання іноземних мов у початковій школі, зокрема німецької як другої іноземної.

Міжкультурна компетентність розглядається як здатність особи ефективно взаємодіяти з представниками інших культур, розуміти культурні коди, поважати різноманіття, толерантно ставитися до "іншого" [1, с. 12]. Згідно з методичними підходами сучасної педагогіки, вона охоплює когнітивний, афективний і поведінковий компоненти [2,

с. 48].

Молодший шкільний вік є сенситивним періодом для формування ціннісних орієнтацій, толерантності та відкритості до іншої культури. Діти цього віку схильні до емоційного сприйняття, легше засвоюють соціальні моделі поведінки через гру, образи та асоціації [3, с. 67].

У процесі навчання німецької мови в початковій школі важливо інтегрувати культурознавчий компонент. Наприклад, ознайомлення з традиціями свят (Ostern, Weihnachten), типовими німецькими сніданками, дитячими пісеньками чи формулами привітань сприяє не лише збагаченню лексичного запасу, а й формуванню поваги до іншої культури [4, с. 22]. Як зазначає Беляєва, автентичні тексти, візуальні матеріали та мультимедійні ресурси ефективно працюють на розвиток міжкультурної компетентності [5, с. 31].

Доцільним є використання лінгвокультурологічних ігор, рольових вправ, інтерактивних проєктів (наприклад, "Mein Lieblingsfest in Deutschland"), що дозволяє учням не лише засвоїти мовні одиниці, а й емоційно зануритися в культуру. Інтеграція міжпредметних зв'язків (музика, мистецтво, література) також посилює ефект занурення в інший культурний простір [6, с. 53].

Таким чином, формування міжкультурної компетентності в молодших школярів засобами навчання німецької мови є не лише мовною, а й ціннісною педагогічною метою. Вона сприяє становленню відкритої, толерантної особистості та підвищує мотивацію до вивчення мови через живий зв'язок із культурою носіїв.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калиновська Л. Міжкультурна компетентність як мета сучасного мовного навчання. Іноземні мови. 2012. № 2. С. 12–15.
2. Пассов Є.І. Комунікативна методика навчання іноземних мов. К.: Ленвіт, 2010. 272 с.
3. Пометун О.І., Пироженко Л.А. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К.: А.С.К., 2004. С. 67–72.
4. Мартиненко С.В. Формування міжкультурної компетентності молодших школярів у процесі вивчення іноземної мови. Педагогічні науки. 2019. № 75. С. 21–25.
5. Беляєва Т.М. Формування міжкультурної компетенції учнів засобами автентичних текстів. Іноземні мови в школі. 2015. № 3. С. 30–33.
6. Крамчанінова Л.О. Міжкультурна комунікація як об'єкт педагогічної дії. Педагогічний процес: теорія і практика. 2017. № 4. С. 52–56.

УДК 159.9:004.738.5:316.77:63

СКУЛОВАТОВА О.В., канд. психол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДІДЖИТАЛПСИХОЛОГІЇ В УМОВАХ МІЖКУЛЬТУРНОЇ АГРАРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

У сучасному глобалізованому світі, будь-яка галузь, а зокрема й аграрна, мусить розвивати міжкультурну комунікацію, чому сприяють цифрові технології. Швидкий розвиток Інтернету спричинив бум у цій сфері. Але, спілкування, як таке залишається людською функцією, нехай і у змінених формах таких як месенджери, соціальні мережі, електронні листи, онлайн-конференції, тощо. Ці змінені види комунікації вимагають нових підходів, які здатна забезпечити діджиталпсихологія.

Ключові слова: діджиталпсихологія, аграрна наука, міжкультурна комунікація, цифрові технології, психологічні аспекти, цифровий стрес.

Діджиталпсихологія, як відгалуження психології, досліджує психологічні аспекти взаємодії людини з цифровим світом. Вона є апологетом у вивченні міжлюдських взаємодій опосередкованих цифровими технологіями. Отже це має значення для всіх сфер, що так чи інакше вимагають ефективної комунікації [6], зокрема і для аграрної.

Згідно визначення діджиталпсихологія, яка часом отримує назву «кіберпсихологія» та «інетрнетпсихологія» — це цілісна галузь психології, яка досліджує вплив цифрових технологій на психіку, поведінку та комунікативні процеси особистості й охоплює такі

аспекти, як формування цифрової ідентичності, адаптація до цифрових середовищ, психологічні ризики та можливості, які виникають в умовах постійної взаємодії з технологіями. Особливої актуальності набувають питання діджиталпсихології в професійних галузях, де цифрові інструменти відіграють значну роль, як, наприклад, в аграрній сфері.

Аграрна галузь в Україні існує невідривно від світового ринку. Невід'ємною компонентною її діяльності є співпраця з іншими країнами, обмін технологіями та досвідом. Міжкультурна комунікація в аграрному секторі передбачає взаємодію між людьми з різних культур, що вимагає тонкого розуміння культурних особливостей, норм поведінки та комунікативних традицій. Діджиталізація комунікаційних процесів відходить від вже усталених традицій й ускладнює ці взаємодії, тому вкрай важливо досліджувати психологічні аспекти міжкультурної комунікації в цифровому просторі [3].

З плином часу цифрові технології набувають статусу інструменту забезпечення ефективної комунікації в аграрній сфері. І в цьому аспекті стає важливим розуміння того, як працівники аграрного сектору, янашої так і інших країн, вирощені в різних культурних парадигмах, сприймають і використовують цифрові засоби комунікації. Їхні настанови, очікування, звички, уявлення про етикет і форми спілкування. І саме діджиталпсихологія може надати необхідні знання в цій сфері. Предметом її інтересу стають:

- Проблеми адаптації до цифрових технологій. Працівники аграрної сфери різних країн мають різний рівень цифрової грамотності та ставлення до нових технологій. Це впливає на ефективність використання технологій для комунікації та співпраці.

- Психологічні бар'єри в комунікації. Цифрова комунікація здатна спричинити серйозні психологічні бар'єри, як несприйняття цифрових відбитків взагалі, так і окремих форм спілкування. Так як представники різних культур мають різний досвід, настанови, узвичаєні норми поведінки й уявлення про етикет, ретрансляція цих патернів на цифрову комунікацію може провокувати складнощі й, навіть, нездоланні бар'єри в комунікації.

- Ризики цифрової комунікації. Опосередковане гаджетами спілкування здатне провокувати конфлікти через складнощі розуміння, віддаленість членів взаємодії й міжкультурні відмінності. Діджиталпсихологія вивчає ці ризики й створює алгоритми їхньої мінімізації.

Крім того важливою залишається проблема впливу цифрових технологій на психологічний стан працівників аграрного сектору. Цифровізація аграрної сфери, особливо в умовах міжкультурної комунікації, спричиняє низку низку наслідків, що впливає на психологічний стан працівників. Цифрові інструменти спрощують доступ до інформації та збільшують можливості для співпраці. Але натомість вони ставлять перед нами наступні виклики:

- 1.Цифровий стрес. Постійна необхідність використовувати цифрові інструменти може викликати стрес та втому у працівників [2], особливо в умовах інтенсивної міжкультурної взаємодії.

- 2.Проблеми із збереженням особистих кордонів. Цифрова комунікація часто розмиває межі між робочим та особистим простором, що може призводити до перевантаження працівників та втрати мотивації.

Отже, на основі всього вищезазначеного можемо сформулювати наступні практичні рекомендації для розвитку цифрової міжкультурної аграрної комунікації: для ефективної міжкультурної комунікації в аграрному секторі необхідно враховувати кілька ключових аспектів:

- Підвищення цифрової грамотності. Проведення тренінгів і курсів для спеціалістів щодо ефективного та грамотного використання цифрових технологій.

- Розвиток емоційного інтелекту. Уміння розуміти та враховувати емоції, які виникають під час цифрової комунікації, сприяє покращенню взаємодії між працівниками з різних культур.

- Створення сприятливих умов для міжкультурного діалогу. Необхідно забезпечити інклюзивне відкрите середовище для обміну ідеями, де культурні відмінності будуть не перешкодою, а джерелом інновацій.

Діджиталпсихологія відіграє важливу роль в умовах міжкультурної аграрної комунікації, оскільки вона допомагає глибше зрозуміти психологічні аспекти взаємодії людей у цифровому просторі. Її дослідження та впровадження сприяють покращенню ефективності комунікації, адаптації до нових умов та мінімізації ризиків, пов'язаних із цифровою комунікацією в аграрному секторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карта ризиків для персональної цифрової ідентичності. Київ: ГО «Український інститут медіа та комунікації», 2022. 96 с.
2. Limone P., Toto G.A. Psychological and Emotional Effects of Digital Technology on Adolescents (14–18 Years): A Systematic Review. *Frontiers in Psychology*. 2022. Vol. 13. DOI:[10.3389/fpsyg.2022.938965](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.938965).
3. Knight B. *Effective communication in a digital world: what should we be doing?* Oxford University Press, 2023. URL:<https://corp.oup.com>.
4. Lannin D.G., Scott N.A. Social networking ethics: Developing best practices for the new small world. *Professional Psychology: Research and Practice*. 2013. Vol. 44 (2). P. 135–141. DOI:[10.1037/a0031794](https://doi.org/10.1037/a0031794).
5. Lambert A. Intimacy and social capital on Facebook: Beyond the psychological perspective. *New Media & Society*. 2016. Vol. 18 (10). P. 2559–2575. DOI:[10.1177/1461444815588902](https://doi.org/10.1177/1461444815588902).
6. Rapp D.N., Taylor H.A. The impact of digital libraries on cognitive processes: psychological issues of hypermedia. *Computers in Human Behavior*. 2003. Vol. 19 (5). P. 609–628. DOI:[10.1016/S0747-5632\(02\)00085-7](https://doi.org/10.1016/S0747-5632(02)00085-7)

УДК 811.111'373.7:664.8:81'423МГ'06

КОЗОРИЗ Д.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – ПИЛИПЕНКО І.О., старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ХАРЧОВИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ЗМІ

Стаття присвячена аналізу англійських фразеологізмів із компонентами на позначення харчових продуктів, які функціонують у мас-медійних текстах. Метою є виявлення семантико-граматичних типів цих одиниць та особливостей їх використання у мовленні.

Ключові слова: ЗМІ, англійська мова, фразеологізми, трансформація.

У сучасному англомовному дискурсі мас-медіа фразеологізми відіграють важливу роль як засіб лінгвокультурної репрезентації та експресивного увиразнення повідомлення. Особливу групу становлять харчові фразеологізми, до складу яких входять назви продуктів харчування, страв або процесів приготування їжі. Їхнє використання зумовлене високим ступенем образності, асоціативності та емоційної виразності, що робить їх зручним інструментом створення яскравих заголовків, метафоричних описів і культурно маркованих повідомлень [1].

Харчові фразеологізми поділяються за частиномовною належністю та виконують різноманітні функції в медіадискурсі. Серед іменникових фразеологізмів варто відзначити: *banana republic* (слабка, нестабільна держава), *banana skin* (раптова невдача), *a bigger piece of the pie* (частка впливу або прибутку), *pie in the sky* (ілюзорна мрія), *Swiss cheese* (недосконала, “дірява” система), *the whole enchilada* (повний комплект) [2; 3]. Вони часто використовуються у політичних і економічних контекстах для створення метафоричного опису явищ.

Прикметникові фразеологізми типу *easy as pie*, *as American as apple pie*, *nutty as a fruitcake*, *like two peas in a pod* функціонують як засоби вираження оцінки, культурної ідентичності та характеристики подій або осіб [4].

Дієслівні фразеологізми, як-от *bring home the bacon* (заробляти на життя), *spill the beans* (виказати таємницю), *chew the fat* (вести розмову), *cook the books* (фальсифікувати звітність), *butter someone up* (підлещуватись), активізують динаміку тексту, роблячи її більш живою й наближеною до усного мовлення [1; 5].

У сучасному медіапросторі спостерігається тенденція до трансформації харчових ідіом шляхом контекстуального переосмислення, словотворчої гри або пародіювання: *recipe for disaster*, *feeding frenzy in the markets*, *cooking up excuses* тощо [6]. Такі фразеологізми часто фігурують у заголовках: *Trump's campaign faces banana skins*, *No icing on the cake for wage earners*, *Boris Johnson can't have his cake and eat it* [5].

Отже, харчові фразеологізми у сучасному англomовному медіадискурсі є важливим елементом мовної гри та стилістичного забарвлення тексту. Їхня популярність зумовлена не лише культурною впізнаваністю, але й здатністю ефективно передавати оцінність, іронію, критику або позитивну конотацію в лаконічній формі. Завдяки своїй метафоричності вони допомагають медіа робити складні або рутинні теми доступними та привабливими для читача. Крім того, харчові ідіоми часто виступають як засіб формування інтертекстуальності та відображення ментальних моделей культури. Урахування культурно-національних особливостей цих фразеологізмів є важливим для адекватного розуміння змісту медіаповідомлень і може слугувати основою для подальших лінгвокультурологічних і перекладознавчих досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кунанець Н.І. Англійська фразеологія у ЗМІ: стилістичні та семантичні аспекти. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019.
2. Cambridge Dictionary of English Idioms. Cambridge University Press, 2023.
3. Ammer C. The American Heritage Dictionary of Idioms. Houghton Mifflin Harcourt, 2013.
4. Fernando C. Idioms and Idiomaticity. Oxford University Press, 1996.
5. Baker W. Using Idioms in the Media: Contextual Functions in Journalistic Texts. *Journal of Language and Communication*. 2022. No 3. P. 45–58.
6. Zykova I.V. Stylistic Use of Food Idioms in Modern English Press Discourse. *Language and Culture*. 2020. No 2 (50). P. 112–118.

УДК: 81.225

В'ЮННИК Д.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ПОЕЗІЇ

У цій роботі ми виокремили необхідні для аналізу аспекти при перекладі поезії.

Ключові слова: переклад поезії, художній переклад, римування, художні образи.

Художній переклад у порівнянні з технічним наразі дивним чином викликає більшу зацікавленість серед кола молодих перекладачів. Водночас перший не є настільки легким, яким його можна зобразити. Поезія, беззаперечно, виступає найскладнішим різновидом. Ми відчуваємо гостру необхідність визначитися із певними критеріями, адже переклад – це в першу чергу не про творчість, а необхідність донести інформацію. Отож про що потрібно пам'ятати, перекладаючи поезію?

Обираючи мову оригіналу та мову перекладу, обов'язково звертаємо увагу на типологічну варіацію мови: вона аналітична чи синтетична? [2] Українська мова є синтетичною, тобто виділити головні та підрядні члени речення нам допоможуть закінчення лексем. У таких мовах завжди є низка відмінків. Це також дозволяє письменнику зробити майже будь-який порядок лексем у реченні. Майже, тому що існують складні випадки, коли однорідні члени речення одного роду, а речення ускладнене

дієприкметниковим зворотом: “Дівчина, одягнута у вінок, і її мати пішли на свято разом.” або “На свято разом пішли дівчина і її мати, одягнута у вінок.” Дієприкметниковий зворот тепер стосується зовсім іншого героя, тому порядок лексем абсолютно будь-яким бути не може.

Сучасна англійська мова є аналітичною: на сенс речення впливає порядок лексем у ньому. На написання віршів це впливає істотно, тому що кількість можливих комбінацій лексем зменшується в прогресії. Для перекладача в ідеалі зберегти якомога більше від оригінального твору, тому типологічна варіація мов без винятків стає перепорою. У силах перекладача є зважити наступні особливості обраного римованого твору:

1. Римування.

Римування буває парним, перехресним, кільцевим та наскрізним. Окремо можна виділити верлібр – неримований вірш. [5] Наразі сконцентруємося не на трактуванні перелічених термінів, а на римуванні як важливому аспекті для перекладача. Воно власне задає темп, у якому читається поезія, і людині, яка не вміє читати мовою оригіналу, потрібно почути, якою мелодією звучить написане. Сенс перекладати дослівно, але зі збереженням граматичних особливостей мови перекладу, є лише у верлібрах, бо там система римування прослідковуватися не буде. Перекладач ще може визначити вид рими: жіночу або чоловічу, – але зберегти її не завжди є можливим. [5]

2. Кількість складів.

Загалом зберігати точно таку ж довжину рядків було би несправедливим обмеженням, часто нереалістичним. Усе-таки римування є набагато важливішим. Цей аспект ми виділяємо лише з огляду перекладу хайку – неримованого вірша із трьох рядків. Перший і третій містить 5 складів, другий – 7. [1] Власне жанр вимагає дотримання цього стандарту. Ми підготували кілька наших перекладів на українську, щоб продемонструвати його реальність:

“Jasmine in the air
the burden of fame is real
never felt so clear” [3]

“Запах жасмину
тягар слави немалий
ніяк не легкий”
“No big decisions
to the lake or to the sea
My only question” [3]
“Мабуť та нехай
до озера чи моря?
Лише й питаю”

3. Художні образи.

І з обмеженнями в кількості складів, і без потрібно очікувати, що дослівно інтерпретувати поезії не вийде (за виключенням верлібру). Тоді необхідним постане зберегти художні образи не тільки опосередковано синонімів, а й попередніх трактувань рядків та уявою сцен. Ми пропонуємо Вам переглянути самостійний переклад студентки-автора роботи на англійську з урахуванням вищезгаданих аспектів:

“Я із надій будує човен,
І вже немовби наяву
З тобою, ніжний, срібномовен,
По морю радості пливу.
І гомонять навколо хвилі,
З борта човна змивають мох,
І ми з тобою вже не в силі
Буť нещасливими удвох.
І ти ясна, і я прозорий,

І душі наші, мов пісні,
 І світ великий, неозорий
 Належить нам – тобі й мені.
 О море радості безкрає,
 Чи я тебе перепливу?
 Якби того, що в мріях маю,
 Хоч краплю мати наяву.” [4]
 “I build a boat from my own hopes,
 Unless my mind again plays coy;
 With you and gentle soothing voice
 Swim through a sea of immense joy.
 The waves keep talking ‘round the ship
 And taking moss from our board.
 Now surely happiness can’t keep
 Itself away on its accord.
 If you are clear, then I’m transparent.
 Our souls that twitter to break free,
 The big old world still not apparent
 Belong to us – to you and me.
 The sea of immense joy so vast,
 Can I still reach your distant end?
 For my small dreams could break a cast
 Until the water floods my land.”

Отже, перекладачу при перекладі поезії необхідно звертати увагу на типологічну варіацію мови як технічну частину перекладу, римування обраного твору для передачі ритму, інколи – кількість складів, та обов’язково – використані письменником художні образи, які відображають ідею написаного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Haiku Poem: Definition, Format, History, and Examples. MasterClass: website. URL:<https://www.masterclass.com/articles/how-to-write-a-haiku-in-4-easy-steps> (дата звернення: 14.04.2025).
2. Haspelmath M., Michaelis S.M. Analytic and Synthetic. Language Variation - European Perspectives VI. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 2017. P. 3–22. DOI:10.1075/silv.19.01has.
3. Del Rey L. Violet Bent Backwards Over the Grass. New York: Simon & Schuster, 2020. 128 p.
4. Море радості. Василь Симоненко » Все про видатного поета: вебсайт. URL:<https://vasylsymonenko.org/poeziya/more-radosti/> (дата звернення: 14.04.2025).
5. Способи римування, види рими. Українська філологія: веб-сайт. URL:<http://www.linguistika.com.ua/sposobi-rimuvannya/sposobi-rimuvannya-vidi-rimi> (дата звернення: 14.04.2025).

УДК 821.111-32'253(73)

ВОЛИНЕЦЬ А.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **МИХАЙЛЕНКО О.О.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОСТІ ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ РІШЕНЬ У НОВЕЛІ ЕДГАРА АЛАНА ПО «THE TELL-TALE HEART»

Досліджено особливості перекладу та здійснено порівняльний аналіз перекладацьких трансформацій готичної новели Едгара Алана По «The Tell-Tale Heart» («Серце виказало») у перекладі Віктора Шовкуна, який є вдалим прикладом адекватної інтерпретації оригінального тексту, що поєднує точність до оригіналу тексту, дотримання готичного стилю і глибоке розуміння авторського твору.

Ключові слова: переклад, готична новела, перекладацькі трансформації, особливості творів, дотримання стилю перекладу.

Едгар Алан По – видатний американський письменник 20 століття, чия творчість справила значний вплив на розвиток світової літератури. Відомий своїми макабричними (в стилі жахів) і містичними оповіданнями, Едгар По був одним із перших американських професіоналів короткого оповідання і засновником детективного жанру. Едгар По шанований за внесок у народження жанру наукової фантастики [1].

Оповідання Е.По відрізняються одне від одного сюжетом, настроєм, тональністю – так, що, здається, важко знайти для них якийсь тематичний і стилістичний спільний знаменник. За змістом та формальними ознаками можна умовно виділити такі групи оповідань: психологічні, цілком або такі, де психологізм переважає; пародійні й гумористичні; сенсаційні з іронічним присмаком або без нього; пригодницькі; містичні, в яких буває похмура фантазія і лякають читача готичні страхоття; лірично-романтичні, що нагадують вірші у прозі; філософські діалоги; розповіді про подорожі; логічні або детективні; науково-фантастичні. І хоча розмаїття, багатство звучання новелістики Е.По вражає, все ж стилістичний знаменник у неї – це стилістика романтизму з усією щедрою і барвистою палітрою прийомів, формальних засобів. Це і незвичність сюжетів, екстравагантних і дивних, як полюбляв підкреслювати сам автор, і сліпуча яскравість, напруженість загадкових, таємничих образів. Вони часто гротескні і майже завжди гіперболізовані в усіх своїх рисах і якостях – від гігантських розмірів до породженого ними різкого емоційного впливу. Гострі контрасти барв, небувалі, небачені масштаби і форми, шалені пристрасті – все це плине у По в річищі романтизму. Контрасти, як і гіперболи, – важлива складова частина образного світу письменника: вони надають особливої яскравості його палітрі, викликають стильову напругу [2].

Однією з найхарактерніших, особливостей творів Е.По є їхня таємничість. Він уміє вичарувати настрої загадковості, недовомовленості, натяками описує незбагненне, те, що не піддається логічному тлумаченню, зображує дивні наслідки, не називаючи причин. Він використовує для цього увесь арсенал прийомів романтизму й готики. Серед типових для готичного роману декорацій страждають і завдають страждань іншим таємничі демонічні персонажі, що над ними тяжіє фатум – найчастіше божевільня чи якесь неназване збочення, борються з насильницькою смертю нещасні жертви, котрі невідомо за які провини опинилися в лаптах своїх всемогутніх ворогів. З'являються грізні незнайомці, сіючи довкола себе моторошний жах, – це смерть у всіляких машкарах, всюдисуща і невблаганна. Пошесть проходить крізь мури, її не можна зупинити, проти неї немає ліків. Для зла не існує дверей та замків, ніщо не перешкодить його переможній ході. Людина діє на лихо собі, над її душею має владу «чортик суперечності», примха антилогіки, руйнівний внутрішній хаос [2].

Едгар Алан По написав свої найвідоміші твори в готичному жанрі, якого він дотримувався, аби задовольнити смак публіки. Найчастіше в своїх оповіданнях він піднімає питання смерті: її фізична незрозумілість, страх передчасного поховання, реанімація мерців та скорбота [1].

Переклад новели Едгара Алана По «Серце виказало», здійснений Віктором Шовкуном, вирізняється вдалим поєднанням лексичної точності та стилістичної гнучкості. Перекладач зберігає психологічну напругу й тривожну атмосферу, притаманну оригінальному тексту, водночас адаптуючи мову до українського мовного простору. Наведемо деякі приклади:

1. «*The Tell-Tale Heart*» [4] – «*Серце виказало*» [3].

У цьому прикладі перетворення заголовку твору використовується контекстуальна заміна – замість прямого перекладу «серце розповідає історію», змінюється на «серце виказало».

2. «*TRUE! – nervous – very, very dreadfully nervous I had been and am; but why will you say that I am mad? The disease had sharpened my senses – not destroyed – not dulled them. Above all was the sense of hearing acute. I heard all things in the heaven and in the earth. I heard*

many things in hell. How, then, am I mad? Harken! and observe how healthily – how calmly I can tell you the whole story» [4]. – «Я справді дуже-дуже нервовий, страх який нервовий, і таким був завжди, але навіть ви мені твердите, ніби я божевільний? Хвороба не знищила й не притупила мої відчуття, вона лише загостила їх, передусім мій слух, і тепер я чую не тільки земні звуки, а й небесні. Я чую навіть багато з того, що діється в пеклі. Тож який я божевільний? Ви тільки мене послухайте – і зрозумієте, як тверезо, як розсудливо оповім я про те, що зі мною сталося» [3].

У Прикладі 2 наявна велика кількість перестановок; генералізація маленьких речень в одне ціле; вибір словникових відповідників: «say» – «твердите», «tell» – «оповім»; контекстуальна заміна: «observe» – «зрозумієте», «healthily» – тверезо», «calmly» – «розсудливо»; калькування: «sharpened» – «загостила»; заміна частини мови «dreadfully» – «страх» з прислівника на прикметник; додавання слів для конкретизації і передачі атмосфери «завжди», «діється», «що зі мною сталося»; також присутні вилучення деяких слів; слово «Harken» – «послухайте» належить до архаїзмів (старий варіант слова «listen»), які часто зустрічаються у творі.

3. *«I was never kinder to the old man than during the whole week before I killed him» [4]. – «Я ніколи не ставився до старого так приязно, як у останній тиждень перед його смертю — а загинув він од моїх рук» [3].*

У Прикладі 3 присутній антонімічний переклад; контекстуальна заміна «was» – «ставився», «killed» на «смерть»; смисловий розвиток «а загинув він од моїх рук».

4. *«Whenever it fell upon me, my blood ran cold» [4]. – «Щоразу як він дивився на мене тим оком, кров стигла у моїх жилах» [3].*

Речення 4 є прикладом смислового розвитку: «fell upon» – «дивився»; калькування «my blood ran cold» – «кров стигла у моїх жилах».

5. *«He was still sitting up in the bed listening; – just as I have done, night after night, hearkening to the death watches in the wall» [4]. – «Він усе сидів у ліжку й дослухався – отак і я, раптово прокидаючись уночі, щоразу починав дослухатися, чи не шарудять де-небудь поблизу нечутні кроки смерті» [3].*

У Прикладі 5 теж спостерігаємо смисловий розвиток: «death watches» замість «годинники смерті» – «кроки смерті» для досягнення адекватного перекладу.

Отже, у перекладі В. Шовкуна простежується уважне ставлення до авторського стилю Едгара По, зокрема до ритміки, повторів, градацій та внутрішніх монологів. Використання низки перекладацьких трансформацій (перестановка, контекстуальна заміна, описовий переклад, антонімічний переклад, смисловий розвиток, вилучення та додавання) дозволяє не тільки зберегти зміст, а й передати емоційну глибину оповіді. Особливу увагу приділено внутрішньому стану оповідача – його божевільному потоку свідомості, що є ключовим для сприйняття твору. В. Шовкун також вміло передає відтінки гротеску і жаху, не втрачаючи при цьому лаконічності і напруги, що є характерною ознакою творів Едгара По. Таким чином, переклад Віктора Шовкуна є вдалим прикладом адекватної інтерпретації оригінального тексту, що поєднує точність до оригіналу тексту, дотримання готичного стилю і глибоке розуміння авторського твору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Едгар Аллан По Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%B4%D0%B3%D0%B0%D1%80_%D0%90%D0%BB%D0%BB%D0%B0%D0%BD_%D0%9F%D0%BE (date of access: 18.04.2025).
2. Містичне та демонічне в новелах Едгара Алана По. URL: <http://referat-ok.com.ua/work/mistichne-ta-demonichne-v-novelah-edgarda-alana-po/> (date of access: 18.04.2025).
3. Серце виказало. Едгар Аллан По. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=62> (date of access: 18.04.2025).
4. The Tell-Tale Heart by Edgar Allan Poe. URL: <https://poestories.com/read/telltaleheart> (date of access: 18.04.2025).

ЗМІСТ

Мариненко М.О., Зелінська В.А. Сутність використання лексико-семантичного поля «хвороба тварин» в розрізі підготовки сучасного фахівця в сфері ветеринарної медицини.....	3
Мартиненко О.Є., Цвид-Гром О.П. Сім'я австронезійських мов: лексико-граматичні характеристики.....	5
Степенко Д.І., Цвид-Гром О.П. Лексичні полонізми в українській мові.....	7
Шибєцький І.О., Марчук В.В. Innovation of beer technology.....	9
Гаврилюк К.О., Погоріла С.Г. Основні чинники комунікативних бар'єрів у професійному спілкуванні лікаря ветеринарної медицини.....	10
Гарська Ю.П., Ігнатенко В.Д. Жести у французькій комунікації.....	12
Ємельянова О.В., Погоріла С.Г. Роль освітнього середовища у формуванні комунікативної компетентності лікаря ветеринарної медицини.....	13
Капелюх В.О., Ігнатенко В.Д. Англіцизми у психології: мовні запозичення та їх вплив на наукову термінологію.....	15
Карнах Я.В., Рєзнік В.Г. Структурно-семантичні та функціональні особливості прикметників у сучасній німецькій мові: теоретичний аспект.....	16
Козачук В.С., Тимчук І.М. Особливості побудови ефективного діалогу між ветеринарним лікарем і власником тварини.....	17
Козлова Я.С., Ігнатенко В.Д. Verlan як соціолінгвістичне явище сучасної французької мови.....	19
Мариненко М.О., Зелінська В.А. Сутність використання лексико-семантичного поля «хвороба тварин» в розрізі підготовки сучасного фахівця в сфері ветеринарної медицини.....	20
Міщенко О.С., Рєзнік В.Г. Види та моделі словотвору у сучасній німецькій мові: структурно-семантичний аспект.....	22
Нечоса Д.О., Чернищук Ю.І. Роль молоді в аграрній науці та виробництві України.....	23
Срібна К.С., Погоріла С.Г. Особливості вживання сленгу та жаргону у професійній комунікації лікарів ветеринарної медицини.....	24
Степенко Д.І., Ордіна Л.Л. Роль козацьких літописів у формуванні української історичної термінології.....	26
Красюка А.А., Чернищук Ю.І. Рідна мова як основа стійкої культурної самоособистості.....	27
Шпачук М.М., Чернищук Ю.І. Мова як інструмент культурної ідентифікації в глобалізованому світі.....	28
Федунова О.Є., Цвид-Гром О.П. Латинські запозичення в європейських мовах: лінгвістичний та культурологічний аспекти.....	29
Церковна А.В., Столбецька С.Б. Інтеграція французької лексики в англійську мову: лінгвістичний аналіз.....	31
Шваб М.С., Рєзнік В.Г. Формування міжкультурної компетентності молодших школярів засобами навчання німецької мови.....	32
Скуловатова О.В. Роль та значення діджиталпсихології в умовах міжкультурної аграрної комунікації.....	33
Козоріз Д.С., Пилипенко І.О. Особливості вживання харчових фразеологізмів у сучасному англомовному дискурсі ЗМІ.....	35
В'юнник Д.В., Чернищук Ю.І. Специфіка перекладу поезії.....	36
Волинець А.А., Михайленко О.О. Особливості творчості та порівняльний аналіз перекладацьких рішень у новелі Едгара Алана По «The Tell-Tale Heart».....	38